

Amsterdammers over mensenrechten

Mensenrechtengesprekken in de stad

}}}} Tertium

PAKHUIS DE ZWIJGER*

Amsterdammers over mensenrechten

Mensenrechtengesprekken in de stad

december 2015

AUTEURS

Natasja van den Berg
Michiel Hulshof
Menno van der Veen

CONCEPT EN PRODUCTIE

Tertium en Pakhuis de Zwijger

OPDRACHTGEVER

Gemeente Amsterdam

PROJECTTEAM

Coördinatie

Natasja van den Berg (Tertium)
Simea Knip (Pakhuis de Zwijger)

Productieteam

Sjoerd Smidt
Esther de Roos
Eef Stoffels

Gespreksleiders

Redouane Amine
Natasja van den Berg
Christel van de Craats
Clarice Gargard
Khashayar Ghiabi
Michiel Hulshof

Simea Knip
Robin Koek
Ingrid van Lochem
Efza Üstüner
Menno van der Veen
Bram Verhappen

AFBEELDING OMSLAG

© Sudowoodo / vis Shutterstock

}}} Tertium

PAKHUIS DE ZWIJGER*

in opdracht van

 Gemeente
Amsterdam

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	6
SAMENVATTING	7
Waarom gesprekken over mensenrechten?	7
Wat blijkt daaruit?	7
Welke knelpunten benoemen Amsterdammers op het gebied van mensenrechten?	7
1. Uitsluiting en discriminatie	8
2. Toegang en kwaliteit van zorg	8
3. Betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen	8
4. Educatie en dialoog	9
OPZET MENSENRECHTENGESPREKKEN	10
Locaties en deelnemers	10
Gespreksleiders	10
Format	11
Een mensenrechtengesprek in de praktijk	11
Wat opviel	12
UITKOMSTEN VAN DE GESPREKKEN	12
UITSLUITING EN DISCRIMINATIE	15
Discriminatie op basis van afkomst	15
Discriminatie naar leeftijd	16
Discriminatie van mensen met een beperking	16
Discriminatie op basis van seksuele identiteit	16
Migranten	17
Voorstellen van deelnemers	17
TOEGANKELIJKHEID EN KWALITEIT VAN ZORG	19
Voorstellen van de deelnemers	20

BETAALBAARHEID EN BESCHIKBAARHEID VAN WONINGEN	21
Voorstellen van de deelnemers	22
EDUCATIE EN DIALOOG	23
Voorstellen van deelnemers	24
DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS	25
1. Ieder mens wordt vrij en met gelijke rechten geboren.	26
2. De mensenrechten gelden voor wie je maar bent, waar je ook bent.	26
3. Je hebt recht op leven, vrijheid en veiligheid.	34
4. Slavernij is verboden.	36
5. Martelen is verboden	37
6. Je hebt recht op erkenning voor de wet.	38
7. De wet is voor iedereen gelijk.	39
8. Je hebt recht op rechtsbescherming.	40
9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.	42
10. Je hebt recht op een eerlijke rechtszaak met een onafhankelijke rechter.	42
11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen.	42
12. Je hebt recht op privacy.	43
13. Je hebt recht om te reizen waarheen je wil. Je mag ieder land (ook je eigen) verlaten.	44
14. Je hebt het recht om in een ander land asiel aan te vragen.	45
15. Je hebt recht op een nationaliteit.	46
16. Je heb recht om te trouwen met wie je wil en een gezin te stichten.	47
17. Je hebt recht op bezit, dat mag niemand zomaar van je afnemen.	49
18. Je heb het recht om je eigen godsdienst of overtuiging te kiezen.	50
19. Je hebt het recht te denken en te zeggen wat je wil.	51
20. Je hebt recht een vereniging op te richten. Niemand mag je dwingen ergens lid van te worden.	53
21. Je hebt het recht om mee te doen aan verkiezingen en je verkiesbaar stellen.	54
22. Je hebt recht op maatschappelijke zekerheid.	55
23. Je hebt recht op werk dat je zelf kiest, met een eerlijk loon.	60

24. Je hebt recht op vrije tijd en vakantie.	63
25. Je hebt recht op voldoende inkomen, zo nodig moet de staat voor je zorgen.	64
26. Je hebt recht op onderwijs.	66
27. Je hebt recht om te genieten van kunst en cultuur. Artistieke vrijheid moet worden beschermd.	69
28. De regering moet ervoor zorgen dat je mensenrechten worden nageleefd.	70
29. Je hebt de plicht om voor de rechten van anderen zorg te dragen.	72
30. Niemand kan de mensenrechten van je afnemen.	73
TOT SLOT	74
BIJLAGE: 1 TOOLKIT STADSGESPREKKEN	75
BIJLAGE: 2 OVERZICHT MENSENRECHTENGESPREKKEN	90

VOORWOORD

Het Amsterdamse college heeft de wens geformuleerd een Amsterdamse Mensenrechten Agenda te ontwikkelen. In het kader daarvan hebben Tertium en Pakhuis de Zwijger de opdracht gekregen om in de hele stad met verschillende groepen Amsterdammers gesprekken te voeren over de mensenrechtensituatie in de stad.

Tussen april en december 2015 hebben honderden Amsterdammers in kleine groepen intensief met elkaar gesproken. De gesprekken vonden plaats in buurthuizen, scholen, cafés en stadsdeelkantoren. Amsterdammers van allerlei leeftijden, culturele achtergronden, religies en opleidingsniveau gaven tijdens de bijeenkomsten hun mening.

Inzet van de gesprekken vormde het idee dat mensenrechten geen abstracte, juridische teksten zijn, maar relevantie hebben voor het dagelijks leven van alle Amsterdammers. Door de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens als uitgangspunt te nemen voor gesprekken over wat wel en wat niet goed gaat in de stad, werden deelnemers uitgedaagd om alleen die punten te benoemen die voor hen principieel zijn.

Dit rapport vormt de weerslag van de gevoerde gesprekken. Het laat zien over welke kwesties Amsterdammers zich werkelijk zorgen maken als het gaat over de samenleving in hun stad. Bovendien geeft het een overzicht van concrete suggesties die de deelnemers doen om de situatie te verbeteren.

SAMENVATTING

Waarom gesprekken over mensenrechten?

Mensenrechten zijn geen abstracte, juridische teksten, maar hebben relevantie voor het dagelijks leven van alle Amsterdammers. Door de gesprekken te structureren rondom (een vereenvoudigde versie van) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens worden deelnemers gedwongen inzicht te geven in principiële kwesties waarover zij zich daadwerkelijk zorgen maken. De nadruk op mensenrechten biedt een context om een goed gesprek te voeren over de vraag wat Amsterdammers daadwerkelijk verwachten van elkaar en van de overheid.

“Kenniss van de eigen (mensen)rechten is essentieel en iets wat ik anderen ook gun. Als mensen wisten wat hun rechten waren, zou de wereld een leukere plek zijn.”

Deelnemer buurtgesprek Tuindorp Oostzaan

Wat blijkt daaruit?

De deelnemers geven aan dat de mensenrechtensituatie in Amsterdam beter is dan op de meeste andere plekken in de wereld. Desondanks signaleren zij op een aantal onderwerpen belangrijke en concrete knelpunten. Zij vinden dat actief ingrijpen noodzakelijk is om de mensenrechtensituatie in Amsterdam te verbeteren. Opvallend is dat zij hierbij uitgesproken verwachtingen hebben van zowel de overheid als van hun mede-Amsterdammers en concrete suggesties doen om de situatie te verbeteren.

“Ik denk dat Amsterdam de meest tolerante stad is. Je kan er alles doen. Maar echt nadenken over mensenrechten voor iedereen gebeurt weinig. Daarom sta ik hier.”

Deelnemer Stadsdeelgesprek Nieuw West

“Op dit moment zou ik Amsterdam een 8 geven, maar de toekomst baart me zorgen. Vroeger waren er meer kansen. Een opleiding was voor iedereen binnen handbereik. Maar dat begint heel langzaam te veranderen.”

Deelnemer gesprek Huis van de Wijk 't Blommetje

Welke knelpunten benoemen Amsterdammers op het gebied van mensenrechten?

Tijdens de mensenrechtengesprekken zijn vrijwel alle rechten aan de orde gekomen. Bij analyse zien we een aantal terugkerende thema's waarover Amsterdammers zich zorgen maken en waarvan zij vinden dat een lokale Mensenrechten Agenda daar aandacht aan zou moeten besteden. Wij hebben deze opmerkingen gegroepeerd rondom de volgende overkoepelende thema's:

- (1) Uitsluiting en discriminatie
- (2) Toegang en kwaliteit van zorg
- (3) Betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen
- (4) Educatie en dialoog

1. Uitsluiting en discriminatie

Artikel 1 en 2 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens stellen dat ieder mens vrij en gelijkwaardig wordt geboren. Volgens deelnemers aan de mensenrechtengesprekken blijven discriminatie en uitsluiting echter een hardnekkig probleem dat op verschillende gebieden in Amsterdam speelt, onder meer op de arbeidsmarkt (artikel 23), het onderwijs (artikel 26), toegang tot kunst en cultuur (artikel 27). Het gaat hierbij zowel om discriminatie tussen Amsterdammers onderling als om discriminatie van bepaalde groepen door overheid en publieke instellingen. Groepen die hier volgens de gespreksdeelnemers het meeste last van hebben zijn jongeren met een donkere huidskleur, moslimvrouwen met hoofddoek, ouderen, mensen met een beperking en LHBT's.

“Met een donkere huidskleur word je om niets aangehouden.”
Deelnemer Dialoogcafé Olympia

“Ik ben mij elke dag bewust van dat het afgelopen kan zijn, er worden nog steeds transgenders vermoord.”
Deelnemer gesprek biculturele LHBT's

2. Toegang en kwaliteit van zorg

Het recht op geneeskundige zorg (o.a. artikel 25) is een urgent thema voor veel deelnemers aan de mensenrechtengesprekken. Amsterdammers vrezen een teruglopende kwaliteit van zorg voor kwetsbare groepen. Met name de bezuinigingen op ondersteunend personeel zoals hulp in de huishouding, leiden volgens de gespreksdeelnemers tot ernstige situaties. Meer algemeen maken Amsterdammers zich druk over de toegankelijkheid van de zorgvoorzieningen voor inwoners van Amsterdam die de taal niet goed beheersen of hier als illegaal verblijven.

Een van de aanwezigen verbaast zich over de situatie van haar man, die door Alzheimer in een verzorgingstehuis zit. Daar zijn ze overgestapt op diepvriesmaaltijden, waardoor hij nu helemaal geen “normale” warme maaltijden meer binnenkrijgt.
Deelnemer gesprek ouderenontmoetingscentrum Het Baken

3. Betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen

Ook het recht op huisvesting (genoemd in artikel 25) is een punt van zorg voor veel Amsterdammers. Dit geldt met name de toegang tot betaalbare woonruimte voor zichzelf en hun naasten. Een gebrek aan toegankelijke woningen kan volgens veel Amsterdammers gevolgen hebben voor het open, toegankelijke karakter van de stad. Bovendien stijgt het risico op uitbuiting van kwetsbare groepen door huisjesmelkers.

“Ik heb gehoord dat mijn leerlingen een gigantische huur moeten betalen. Het gaat om volwassen mensen. Mensen die nog niet zo lang hier zijn, dus die hun rechten nog niet goed kennen. Ze betalen het of gaan uiteindelijk bij iemand wonen die ze kennen omdat ze het niet meer kunnen betalen.”
Deelnemer gesprek Profor

4. Educatie en dialoog

Volgens artikel 29 en 30 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens heeft iedereen de plicht de mensenrechten na te leven op een manier die niemand schaadt. Deelnemers aan de mensenrechtengesprekken geven aan dat de juiste kennis bij de meeste Amsterdammers ontbreekt. Volgens hen dienen onderwijs en dialoog over de mensenrechten gestimuleerd te worden (artikel 26 lid 2).

“Ik wist helemaal niet dat ik deze rechten heb, dat had ik graag eerder willen weten”
Deelnemer gesprek ouderenontmoetingscentrum Het Bakken

“Mensenrechten kun je niet af en toe uit de kast nemen. Democratie moet je leren. Kinderen leren democraat te zijn, leren met elkaar te praten, vragen om gerechtigheid.”
Deelnemer stadsdeelgesprek West

OPZET MENSENRECHTINGESPREKKEN

“Waar beginnen de universele mensenrechten? Op kleine plaatsen, dicht bij huis - zo dichtbij en zo klein dat ze op geen enkele kaart van de wereld gezien kunnen worden. Maar die plekken zijn de wereld van individuele mensen; de buurt waarin hij woont; de school die hij bezoekt; de fabriek, boerderij of kantoren waar hij werkt. Als deze rechten daar geen betekenis hebben, hebben ze weinig betekenis ergens anders.”

Bovenstaande uitspraak van Eleanor Roosevelt ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de UVRM in 1958 vormt het uitgangspunten van de 32 mensenrechtengesprekken die Tertium en Pakhuis de Zwijger in alle stadsdelen hebben georganiseerd. Mensenrechten gelden altijd, overal en voor iedereen. Ook in Nederland en dus ook in Amsterdam.

Nu de landelijke overheid meer en meer taken overdraagt aan gemeenten, wordt het thema mensenrechten op lokaal niveau steeds belangrijker. Bij het ontwikkelen van Amsterdams mensenrechtenbeleid moet het gaan over de invulling van het begrip ‘mensenrechten’ door inwoners en gebruikers van de stad. Aandacht voor mensenrechten kan een gemeente veel opleveren. Het geeft niet alleen houvast bij het maken van beleid, maar kan ook duidelijkheid of draagvlak verschaffen voor moeilijke keuzes of zelfs een rol spelen bij de nieuwe inrichting van een straat, gracht of plein.

Locaties en deelnemers

Pakhuis de Zwijger en Tertium hebben per stadsdeel 3 bijeenkomsten georganiseerd op plaatsen waar Amsterdammers al samenkomen, zoals op scholen, in buurthuizen en bij belangenverenigingen. De keuze van deze plekken is zo gemaakt dat met allerlei Amsterdammers van verschillende achtergrond (leeftijd, opleidingsniveau, politieke voorkeur, etniciteit) het gesprek wordt gevoerd. Daarnaast zijn 6 mensenrechtengesprekken gevoerd met cursisten van Nederlands als Tweede Taal. In elk stadsdeel is tenslotte ook een Stadsdeelgesprek op het stadsdeelhokantoor gevoerd. De deelnemers aan alle gesprekken samen vormen een mooie dwarsdoorsnede van de Amsterdamse samenleving.

Gespreksleiders

Voor het voeren van deze gesprekken hebben Pakhuis de Zwijger en Tertium een groep Amsterdamse gespreksleiders samengesteld van verschillende achtergronden. Zij ontvingen een speciale training om goed voorbereid de stadsgesprekken te kunnen leiden. Bovendien kregen zij een training van een specialist van Amnesty International die hen op de hoogte bracht van relevante kennis rond mensenrechten.

Format

Om de uitkomsten van de mensenrechtengesprekken met elkaar te kunnen vergelijken, is een vast format gehanteerd. Hierbij is gebruik gemaakt van de kennis van *People's Movement for Human Rights Learning*, van Shulamith Koenig, de Amerikaanse bedenker van de Mensenrechtenstad. Het format is zo uitgebreid en aangepast om het geschikt te maken voor een kwalitatieve analyse. Vaste onderdelen van elk mensengesprek waren:

- Gezamenlijk hardop doorlezen van (een vereenvoudigde versie van) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.
- Gesprek met buurman/vrouw over de vraag: van welke mensenrechten ben je bewust dat je ze hebt? En welke van jouw mensenrechten zijn wel eens geschonden?
- Amsterdam Topstad / Amsterdam Rotstad: oefening waarbij deelnemers op een denkbeeldige lijn gaan staan en onderling discussiëren over de vraag of Amsterdam het goed of niet goed doet op het gebied van mensenrechten.
- Misstanden in Amsterdam: groepsgesprek over de vraag welke misstanden op het gebied van mensenrechten in Amsterdam zo snel mogelijk moeten worden aangepakt en wie dat moet doen.
- Het schrijven van een ansichtkaart aan de gemeente Amsterdam met een concreet advies over het lokale mensenrechtenbeleid.

Een vaste notulist heeft een verslag gemaakt van alle bijeenkomsten. Deze zijn te vinden op de website van de gemeente Amsterdam.

Een mensenrechtengesprek in de praktijk

De gespreksleiders hebben zich zo opgesteld dat alle deelnemers konden zeggen wat ze wilden zeggen. Zij konden dus ook zelf bepalen of ze een onderwerp onder het kopje 'mensenrechten' vonden vallen, iets dat ook tot levendige discussie binnen de groep leidde ('Lagere parkeertarieven vind ik echt geen mensenrecht hoor!'). De geboden structuur garandeerde dat het gesprek uiteindelijk over Amsterdam ging, dat iedereen aan bod kwam en iedereen dezelfde vragen over mensenrechten kon beantwoorden. In de praktijk bleek dat mensen snel leerden om problemen uit hun dagelijkse omgeving te vertalen naar een mensenrechtenonderwerp. Wat dat betreft hadden de bijeenkomsten tevens een sterk educatief karakter.

Niet alle Amsterdammers zijn zonder vooroordelen over elkaar, en soms doen er verhalen de ronde die het samenleven bemoeilijken.

"Er is een gedeelte van Oost waar ik niet meer kom. Marokkanen gooiden blikjes naar me. Na mijn werk gingen ze me opwachten en naar me spugen. Alle Marokkanen hadden doorverteld dat ik trans ben. Dus nooit in je eigen buurt gaan werken. Ze haten voor no reason."

Deelnemer biculturele LHBT discussieavond

"Allochtone buurtbewoners hoeven minder hoeven te betalen voor hun zorgverzekering, dat heb ik wel eens gehoord. Geen 130 euro per maand, maar 70. En er is een speciale dag in het Noorderparkbad wanneer alleen moslima's naar binnen mogen. Wij voelen ons daardoor buitengesloten."

Deelnemer Ouderenontmoetingscentrum Het Bakken

“Er wordt door witte scholen op achternamen geselecteerd. Wij willen graag integreren, maar Nederland geeft ons de kans niet.”

Deelnemer Gesprek NT2 Montessori Boven 't IJ

Een mensenrechtengesprek is geen Haarlemmerolie; het kan niet al die vooroordelen uit de wereld helpen. Maar de gesprekken bleken wel structuur te bieden om die beelden bespreekbaar te maken.

“We hebben het over etnisch profileren, transgenders en dwanghuwelijken gehad. Wat me opviel: voor deze thema's is er niet direct een oplossing, maar valt er wel veel te winnen in door ruimte te maken voor gesprekken en voorlichting.”

Deelnemer stadsdeelgesprek Zuidoost

Wat opviel

- Mensen gingen met veel respect voor elkaars mening het gesprek aan.
- Deelnemers keken meestal verder dan hun eigen particuliere problemen.
- Deelnemers bleken goed in staat zelf het verschil te maken tussen een kleine klachten een probleem waarbij de mensenrechten in het geding zijn.

UITKOMSTEN VAN DE GESPREKKEN

“Ik voel me hier veilig.”

Deelnemer gesprek Jeugdthunk Stichting Dock

Voor veel deelnemers aan de mensenrechtengesprekken was het de eerste keer dat ze op een dergelijke intensieve manier spraken over mensenrechten. Vanuit dat perspectief beschreven ze hun leven in Amsterdam als bevoorrecht ten opzichte van mensen op andere plekken in de wereld, met name ontwikkelingslanden. Na deze constatering te hebben gemaakt, zagen ze overigens wel veel ruimte voor verbetering.

“In Amsterdam worden we verzorgd van wieg tot graf. We hebben niets te klagen.”

Deelnemer gesprek Eetclub Havelaar, West

“Ik denk dat er in de wijken buiten de ring veel meer mensen zijn voor wie die rechten die niet vanzelfsprekend zijn. Vooral als het gaat om inkomen, onderwijs en werk.”

Deelnemer gesprek Nisa for Nisa

“Ik denk dat Amsterdam de meest tolerante stad is. Je kan er alles doen. Maar echt nadenken over mensenrechten voor iedereen dat gebeurt heel weinig. Daarom sta ik hier.”

Deelnemer stadsdeelgesprek Nieuw West

“Nederland is multicultureel, maar het is nog geen eenheid. Dit gaat niet per se over de rechtsstaat, het gaat voornamelijk over hoe mensen met elkaar omgaan.”

Deelnemer gesprek Sociologiestudenten

Amsterdammers blijken trots op het feit dat in hun stad maar liefst 180 verschillende nationaliteiten voorkomen. Dat maakt dat er veel ruimte bestaat voor diversiteit. Ook roemen deelnemers de tolerantie voor andere leefstijlen ten opzichte van andere plekken in Nederland en daarbuiten.

“In Amsterdam wordt ik minder raar aangekeken dan in een dorp in Nederland”

Deelnemer gesprek NT2 klas in Nieuw-West

“Ik heb twee heteroseksuele moeders en een homoseksuele vader. Dat kan hier”

Deelnemer stadsdeelgesprek West

Eenzijds roemen deelnemers het open karakter van de stad, de solidariteit, de vrijzinnigheid en de tolerantie. Tegelijkertijd geven veel Amsterdammers aan dat ze het gevoel hebben dat er sprake is van een neerwaartse trend, waarbij het hoogtepunt van Amsterdam als mensenrechtenstad in het (recente) verleden ligt. Dit gevoel wordt breed gedeeld. Deelnemers noemen verschillende voorbeelden noemen van terreinen waarop de situatie volgens hen verslechtert, variërend van tolerantie naar andersgelovigen tot de toegankelijkheid van het onderwijs, en van de toenemende nadruk op veiligheid tot de nadelen van gentrificatie.

“Op dit moment zou ik Amsterdam een 8 geven, maar de toekomst baart me zorgen. Vroeger waren er meer kansen. Een opleiding was voor iedereen binnen handbereik. Maar dat begint heel langzaam te veranderen.”
Deelnemer Huis van de Wijk 't Blommetje

“Het vrije Amsterdam van Herman Brood is weg. En zoveel politie, is dat nou nodig? Is er echt zoveel criminaliteit?”
Deelnemer gesprek Sociologiestudenten

“Ik vraag me af of er nog mensen zijn die mijn geloof serieus nemen. Ik denk dat het in de toekomst erger zal worden.”
Deelnemer gesprek Jeugdhonk Stichting Dock

De publieke ruimte die van ons allemaal zou moeten zijn wordt steeds meer ingericht voor bepaalde groep succesvolle Amsterdammers.”
Deelnemer buurtgesprek Het Sieraad

Tenslotte benoemen sommige deelnemers dat het welvarende Amsterdam meer verantwoordelijkheid zou kunnen en moeten nemen voor mensenrechtenschendingen in het buitenland die verband houden met onze welvaerststandaard.

“We weten dat bij het maken van onze kleding veel mensenrechten geschonden worden. Toch blijven we kopen. We moeten een mensenrechtenbril opzetten.”
Deelnemer stadsdeelgesprek West

Tijdens de 32 mensenrechtengesprekken komen uiteenlopende onderwerpen ter sprake. Toch valt er een heldere lijn te ontdekken in de problematiek waar Amsterdammers zich het meeste zorgen over maken. Deze problemen vallen onder te verdelen in vier hoofdcategorieën die op de volgende pagina's verder worden uitgediept. Het gaat om (1) uitsluiting en discriminatie, (2) de toegankelijkheid en kwaliteit van zorg, (3) de beschikbaarheid van betaalbare woonruimte en (4) de behoefte aan (mensenrechten) educatie en dialoog.

UITSLUITING EN DISCRIMINATIE

Volgens deelnemers aan de mensenrechtengesprekken zijn discriminatie en uitsluiting een hardnekkig probleem dat op verschillende gebieden in Amsterdam speelt. Het gaat daarbij zowel om discriminatie tussen Amsterdammers onderling als om discriminatie van bepaalde groepen door overheid en publieke instellingen. Groepen die hier volgens de gespreksdeelnemers het meeste last van hebben zijn jongeren met een donkere huidskleur, moslimvrouwen met hoofddoek, ouderen, mensen met een beperking en LHBT's. Veel mensen kennen voorbeelden van onnodige aanhouding door politie, maar ook uitschelden en geweld op scholen of op straat.

Daarnaast spraken de deelnemers veel over uitsluitingsmechanismen en kansen. Op de arbeidsmarkt worden concrete voorbeelden genoemd van uitsluiting van migranten, ouderen en mensen met een beperking. Migranten noemen ook concrete voorbeelden van uitsluiting, al dan niet bewust, door scholen in het basisonderwijs. Voor mensen met een lichamelijke beperking is met name de toegankelijkheid van overheidsgebouwen, theaters en musea een probleem.

De toegankelijkheid van het onderwijs kwam ook met regelmaat terug in de gesprekken. Soms heel letterlijk omdat scholen kinderen met een lichamelijke beperking niet willen of kunnen toelaten. Deelnemers kennen ook voorbeelden van 'witte' scholen die, al dan niet bewust, leerlingen van niet-Nederlandse weren.

"In Amsterdam-Noord zijn veel voorbeelden van scholen die allochtone kinderen weigeren. Of ze zeggen: wij hebben een speciale manier van onderwijs met minder nadruk op taal, dat is misschien niet zo geschikt voor allochtone gezinnen."
Deelnemer gesprek NT2 Montessori Boven 't IJ

Discriminatie op basis van afkomst

Verschillende deelnemers aan de gesprekken geven aan dat jongeren met een biculturele achtergrond vaak last hebben van discriminatie door werkgevers, politieagenten en horecagelegenheden.

"Ik heb wel eens eerder gehoord dat ik niet werd aangenomen door mijn hoofddoek"
Deelnemer gesprek jeugdthek Stichting Dock

"Laatst was ik met een groep gaan stappen, en werd alleen een getinte jongen niet binnengelaten. Dat is absurd. Deze uitsmijters worden betaald om te discrimineren."
Deelnemer gesprek Sociologiestudenten

"Met een donkere huidskleur word je om niets aangehouden."
Deelnemer dialoogcafé Olympia

"Ik vind dat de burgemeester zich meer moet aantrekken van wat er gebeurt. Bepaalde groepen in maatschappij worden behandeld alsof ze bij voorbaat schuldig zijn."
Deelnemer gesprek De Nieuwe Poort

Discriminatie naar leeftijd

Leeftijdsdiscriminatie op de arbeidsmarkt wordt vaak genoemd als punt van aandacht. Meestal hebben mensen het over het feit dat ouderen zonder werk nog maar moeilijk aan een baan komen. Sommige gespreksdeelnemers wijzen erop dat ook vrouwen van tussen de 35 en 40 last hebben van discriminatie op de arbeidsmarkt door werkgevers die geen zwangere vrouwen willen aannemen.

“Ik was op sollicitatiegesprek. Toen zeiden ze: ja leuk dat je er bent, maar we hebben alleen jonge mensen nodig. Ik was wel blij dat ze eerlijk waren.”
Deelnemer gesprek Profor

“Ik ben een werkzoekende man van 57, een hele moeilijke leeftijd. Je wordt beoordeeld op je leeftijd, niet op je ervaring.”
Deelnemer gesprek Profor

“Als dertiger zat ik in een sollicitatiegesprek met een man die me vroeg of ik van plan was kinderen te krijgen. Toen zei ik dat het hem niets aanging.”
Deelnemer gesprek ex-vluchtelingen

Discriminatie van mensen met een beperking

Mensen met een beperking geven in deze gesprekken aan dat zij niet volwaardig kunnen deelnemen aan het publieke leven. De toegang is nog steeds niet gewaarborgd. Agenda 22 (gebaseerd op de 22 VN Standaard Regels Gelijke Kansen die in 1993 zijn opgesteld) is niet in Amsterdam uitgevoerd.

“Door mijn beperking heb ik mijn opleiding niet af kunnen maken, maar ik zou graag iets met mijn kwaliteiten willen doen.”
Deelnemer stadsdeelgesprek Zuid:

“De kern van het probleem zit in dat de mensenrechten waar gehandicapten in principe aanspraak op kunnen maken, worden gezien als een gunst in plaats van een recht.”
Deelnemer gesprek Assadaaka community

Discriminatie op basis van seksuele identiteit

Lesbische en biseksuele vrouwen, homoseksuele en biseksuele mannen en transgenders geven aan dat ze zich steeds meer zorgen maken over discriminatie en geweld. Vooral transvrouwen zijn volgens hen steeds vaker het mikpunt van geweld. Amsterdam kent verschillende buurten waar sommige transgenders liever niet komen.

“Ik ben mij elke dag bewust van dat het afgelopen kan zijn, er worden nog steeds transgenders vermoord.”
Deelnemer gesprek biculturele LHBT's

“We hebben hier in Amsterdam zuidoost verschillende bijeenkomsten gehad over LHBT, die waren drukbezocht. Ook in Zuidoost hangt er een beetje een taboesfeer. Maar nu kunnen we meer zijn wie we zijn.”

Deelnemer stadsdeelgesprek Zuid Oost

“Ik woon in Slotervaart. Ik word gepest. De mocrro maffia zit daar. Ik fiets er doorheen en ben elke dag weer dankbaar dat ik ben aangekomen.”

Deelnemer biculturele LHBT discussieavond

Migranten

Ook ex-vluchtelingen en migranten met een niet-westerse achtergrond komen nog veel onbegrip en onwetendheid tegen. De gedachte dat Amsterdam een stad is met een veelheid van achtergronden, huidskleuren, religie en levensopvattingen is bij veel Amsterdammers nog niet geland. Volgens een aantal deelnemers is er voor zowel de gemeente, maatschappelijke organisaties maar ook voor Amsterdammers zelf nog een grote opdracht om te komen tot meer inclusie.

“Mijn gynaecoloog zei een keer: jullie oriëntaalse vrouwen zijn zo mooi daaronder. Toen zei ik: dat kunt u echt niet zeggen.”

Deelnemer gesprek ex-vluchtelingen

“Mijn vader waarschuwde me toen ik vanuit Curaçao naar Nederland ging dat ik me moest beseffen dat ik daarmee koos voor een bestaan waarin ik mijn hele leven marginaal zou zijn.

Hij heeft gelijk gehad, besef ik nu.”

Deelnemer stadsdeelgesprek Zuidoost

Voorstellen van deelnemers

Aan het einde van de mensenrechtengesprekken hebben de deelnemers gebrainstormd over voorstellen die Amsterdam als mensenrechtenstad zouden verbeteren. Daarbij hebben ze ook nagedacht over de vraag wie dat voorstel zou moeten oppakken. Hieronder geven wij de belangrijkste suggesties weer.

Arbeidsmarkt

- Amsterdamse werkgevers zouden het voorbeeld van de Bijenkorf kunnen volgen door het jeugdminimumloon af te schaffen. Ook de gemeente zou dit kunnen doen.
- De gemeente kan een experiment starten met anoniem solliciteren.

Politie

- Politieagenten zouden getraind moeten worden zodat zij zich bewust worden van discriminatie. Etnisch profileren moet stoppen, en straatcoaches kunnen een grotere rol spelen bij het oplossen van problemen rond discriminatie.
- Snellere actie na melding bij meldpunt discriminatie.

Gemeente

- De medewerkers van de gemeente zouden getraind moeten worden in respectvolle communicatie met burgers. Zeker met Amsterdammers die de Nederlandse taal (nog) niet machtig zijn.

Toegankelijkheid

- Voer Agenda 22 uit
- Laat bestuurders door hun eigen kantoren lopen en de obstakels voor rolstoelen verwijderen.
- Geef ervaringsdeskundige een betaalde functie op stadsdeelniveau om de toegankelijkheid problemen te inventariseren en oplossingen voor te bedenken. Laat het niet allemaal vrijwilligers zijn.

TOEGANKELIJKHEID EN KWALITEIT VAN ZORG

Een van de aanwezigen verbaast zich over de situatie van haar man, die door Alzheimer in een verzorgingstehuis zit. Daar zijn ze overgestapt op diepvriesmaaltijden, waardoor hij nu helemaal geen "normale" warme maaltijden meer binnenkrijgt.
Deelnemer gesprek ouderenontmoetingscentrum Het Bakken

Een van de opvallende bevindingen van de mensenrechtenbesprekingen is het feit dat veel deelnemers spontaan het onderwerp gezondheidszorg noemen. Zij maken zich zorgen over de zorg voor met name kwetsbare groepen in de stad. Zeker nu veel taken naar de gemeente zijn gedecentraliseerd vrezende mensen dat niet iedereen de hulp krijgt die hij of zij nodig heeft. Bezuinigingen leiden er volgens Amsterdammers toe dat minder mensen zorg verlenen dan voorheen ('minder handen aan het bed'). Dit wordt ervaren als een verslechtering.

Veel deelnemers vragen aandacht voor de situatie van vluchtelingen en uitgedeeldeerden.

Een aantal deelnemers geeft aan dat het hen met name gaat om zorg die mensen in hun dagelijks leven ondersteunt. Vermindering van hulp in de huishouding raakt volgens hen de mensenrechten van Amsterdammers.

"De bezuinigingen op hulp in het huishouden zijn een hele slechte zaak. Er is geen zicht meer op hulpbehoevende mensen en het vergroot de eenzaamheid."
Deelnemer buurthuis Hudsonhof

"Bezuinigingen op de zorg speelt bij de ouderen in West. Den Haag, de politiek, zou dit kunnen veranderen."
Deelnemer stadsdeelgesprek West

"Met gesprekken en aandacht erken je iemands menselijkheid. Nu vlieg je ze voorbij in feite, door ze te behandelen als product. De veiligheid van deze mensen is in het geding."
Deelnemer gesprek eetclub in buurthuis de Havelaar

"De recente wijzigingen in de zorg zijn voor veel zorgbehoevenden mensonterend."
Deelnemer dialoogcafé Olympia

Een andere punt is dat van de toegankelijkheid van zorg. Deelnemers spreken de vrees uit dat Amsterdammers die het Nederlands onvoldoende beheersen, geen gelijke toegang hebben tot noodzakelijke zorg. Zij begrijpen de procedures onvoldoende om hulp aan te vragen. Tussen hen en zorgverleners van vlees en bloed met wie ze hun problemen kunnen bespreken, bevinden zich tegenwoordig steeds vaker ingewikkelde telefonische keuzemenu's of aanvraagformulieren.

Voorstellen van de deelnemers

Aan het einde van de mensenrechtengesprekken hebben de deelnemers gebrainstormd over voorstellen die Amsterdam als mensenrechtenstad zouden verbeteren. Daarbij hebben ze ook nagedacht over de vraag wie dat voorstel zou moeten oppakken. Hieronder geven wij de belangrijkste suggesties weer.

Gemeente

- Geef meer taallessen of geef Amsterdammers toch in meer talen dan enkel Nederlands of Engels toegang tot voorzieningen.
- Zorgbehoevenden moeten gemakkelijker toegang kunnen krijgen tot mensen van vlees en bloed om hun zorgvraag te bespreken. Dat zou moeten kunnen zonder eerst allerlei formulieren in te vullen of telefonische keuzemenu's door te moeten.
- Bezuinig niet meer op zorg. Controleer of de huidige bezuinigingen de veiligheid van kwetsbare Amsterdammers in gevaar brengen.
- Let op privacy issues bij het delen van de dossiers. Informeer burgers hierover.

BETAALBAARHEID EN BESCHIKBAARHEID VAN WONINGEN

Amsterdammers maken zich zorgen over de toegankelijkheid van betaalbare woonruimte. Men benoemt het tekort aan huurwoningen, en de stijgende woonlasten. Daarnaast zou een gebrek aan woonruimte ook het open karakter van Amsterdam kunnen tegenwerken; als vluchtelingen aanspraak maken op schaarse woonruimte, zijn zij mogelijk minder welkom. Daarnaast biedt schaarste kansen voor huisjesmelkers, die kwetsbare groepen kunnen uitbuiten. Veel deelnemers kennen hier voorbeelden van.

“Ik ben tevreden met Nederland. Laat de vluchtelingen komen en geef ze onderdak. Bied ze hulp aan. Het vervelende vind ik dat er zo veel mensen hier zijn die op een huis moeten wachten, zoals de studenten. De woningnood in Amsterdam is een belangrijk vraagstuk. Daar moet de overheid iets aan doen.”

Deelnemer gesprek Huis van de Wijk 't Blommetje

“Ik heb gehoord dat mijn leerlingen een gigantische huur moeten betalen. Het gaat om volwassen mensen. Mensen die nog niet zo lang hier zijn, dus die hun rechten nog niet goed kennen. Ze betalen het of gaan uiteindelijk bij iemand wonen die ze kennen omdat ze het niet meer kunnen betalen.”

Deelnemer gesprek Profor

“In Amsterdam heb je minder kans om een huis te krijgen. Mijn kinderen kunnen niet zomaar een huis krijgen, dus kijken zij nu buiten Amsterdam.”

Deelnemer gesprek Nisa for Nisa

“De huur van mijn woning wordt elk jaar verhoogd. Ik wil al heel lang mijn huis renoveren, maar heb er door de huurverhogingen steeds geen geld voor.”

Deelnemer gesprek Nisa for Nisa

“Er is een groot tekort aan sociale woningen: er moeten meer woningen bijkomen en de huur moet verlaagd worden.”

Deelnemer gesprek Buurthuis Hudsonhof

“De woningnood in Amsterdam is een belangrijk vraagstuk. Daar moet de overheid iets aan doen. In ieder geval moeten de huurprijzen omlaag, maar er moeten ook meer woningen worden gebouwd.”

Deelnemer gesprek Huis van de Wijk 't Blommetje

“Amsterdam heeft sinds 1966 systematisch mensenrechten geschonden door het niet voorzien in genoeg woningen voor haar inwoners. Onze kinderen verdienen niet genoeg geld om een woning te kopen of zelfs te huren. Dit is een ernstige schending van een fundamenteel mensenrecht: het recht om een huis te bewonen.”

Deelnemer gesprek Buurthuis Hudsonhof

Voorstellen van de deelnemers

Aan het einde van de mensenrechtengesprekken hebben de deelnemers gebrainstormd over voorstellen die Amsterdam als mensenrechtenstad zouden verbeteren. Daarbij hebben ze ook nagedacht over de vraag wie dat voorstel zou moeten oppakken. Hieronder geven wij de belangrijkste suggesties weer.

Woningbouwverenigingen

- Stop met de verkoop van sociale huurwoningen, en verhoog de huren niet.

Gemeente

- Zorg ervoor dat er meer sociale huurwoningen worden gebouwd, ook in populairdere wijken.
- Kies voor gemengde wijken met alle soorten woningen door elkaar heen.

EDUCATIE EN DIALOOG

Deelnemers vonden in zijn algemeenheid de gesprekken waardevol. Ze zouden vaker over het thema mensenrechten van gedachten willen wisselen. Wel vinden ze het belangrijk dat er iets met hun opmerkingen gebeurt, zodat hun stem wordt opgemerkt in het politieke debat.

Volgens de gespreksdeelnemers behoeft het onderwerp mensenrechten meer aandacht. Veel Amsterdammers kennen hun rechten maar in beperkte mate. Hier ligt niet alleen een taak voor het onderwijs, maar ook voor de gemeente. Zij moeten zorgen voor mensenrechteneducatie, voorlichting en een permanente begripvolle dialoog met verschillende groepen in de stad. De betekenis van mensenrechten voor burgerschap wordt vaak benoemd. Die relatie is complex en zou vaker onderwerp moeten zijn van voorlichting en dialoog.

“Wat kunnen we veranderen? De vraag is wat je kan doen vanuit een college of bestuurscommissie. We moeten de dialoog aangaan en veel meer over elkaar te weten komen. Als je je kan inleven kan je elkaar meer respecteren.”

Deelnemer gesprek Jeugdhonk Stichting Dock

“Vanaf je 18e mag je stemmen, maar het is niet alsof je dan een plug-in in je hoofd krijgt en weet hoe democratie werkt.”

Deelnemer buurtgesprek Tuindorp Oostzaan

“Mensenrechten kun je niet af en toe uit de kast nemen. Democratie moet je leren. Kinderen leren democraat te zijn, leren met elkaar te praten, vragen om gerechtigheid.”

Deelnemer stadsdeelgesprek West

“Ik heb een keer geprobeerd mijn mening te geven bij de gemeente op een website die daarvoor was gemaakt. Maar dat was zo juridisch technisch, ik moest bijna elk woord opzoeken in de Van Dale. Ik heb er vervolgens ook niks meer van gehoord”

Deelnemer gesprek Nieuwe Poort

Sommige Amsterdammers geven aan dat er ook groepen zijn die specifiek van mensenrechten bewust zou moeten zijn. Zijn denken dan aan ouderen, of vrouwen en meisjes met een niet-Nederlandse achtergrond.

“Ik wist helemaal niet dat ik deze rechten heb, dat had ik graag eerder willen weten”

Deelnemer gesprek ouderenontmoetingscentrum Het Baken

“Er is ongelijkheid in de mate waarin ze geconfronteerd worden met schendingen of daar oog voor hebben. Kennis van eigen rechten en die van anderen schiet tekort en daardoor is het moeilijk om de rechten van iedereen, maar vooral die van kwetsbare groepen, te verwezenlijken.”

Deelnemer stadsdeelgesprek Nieuw-West

“Kennis van de eigen (mensen)rechten is essentieel en iets wat ik anderen ook gun. Als mensen wisten wat hun rechten waren, zou de wereld een leukere plek zijn. Ook zouden mensen, denk ik, op andere partijen stemmen en toleranter zijn.”

Deelnemer buurtgesprek Tuindorp Oostzaan

Voorstellen van deelnemers

- Organiseer een permanente dialoog met burgers over belangrijke mensenrechtenkwesties.
- Stel een jongerenpanel in om beleid gericht op jongeren te bespreken.
- Zorg dat elke basisschool en middelbare school lessen geeft over mensenrechten.
- Organiseer meer rechteneducatie voor volwassenen net zo goed als voor kinderen. Verschillende “soorten” Amsterdammers moeten met elkaar in gesprek gaan.
- Bespreek de maatregelen voor de mensenrechten-agenda op voorlichtingsbijeenkomsten op scholen, waarbij ook ouders bewust moeten worden gemaakt wat ze kinderen aanleren.
- Buiten scholen om zouden er cursussen moeten zijn voor zowel burgers als voor politieagenten, over rechten en plichten naar elkaar toe.
- Hang de lijst met mensenrechten op bij de werkplekken van ambtenaren, geef Amsterdamse kinderen hun rechten mee naar huis.

DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

De gesprekken gebruikten als uitgangspunt een vereenvoudigde versie van de Universele Verklaring van de mens. Over bijna alle rechten uit de Universele verklaring van de Rechten zijn opmerkingen en observaties gemaakt.

In dit hoofdstuk presenteren wij deze opmerkingen per artikel van het UVRM. Ze geven een beeld van de diversiteit van meningen van Amsterdammers over de verschillende rechten en hoe deze verwezenlijkt worden in Amsterdam.

Sommige opmerkingen beslaan meerdere mensenrechten. Wij hebben dan een arbitraire keuze gemaakt om ze bij een van de artikelen te noteren.

1. Ieder mens wordt vrij en met gelijke rechten geboren.

Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zij zijn begiftigd met verstand en geweten, en behoren zich jegens elkander in een geest van broederschap te gedragen.

Officiële tekst UVRM

2. De mensenrechten gelden voor wie je maar bent, waar je ook bent.

Eenieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status. Verder zal geen onderscheid worden gemaakt naar de politieke, juridische of internationale status van het land of gebied, waartoe iemand behoort, onverschillig of het een onafhankelijk, trust-, of niet-zelfbesturend gebied betreft, dan wel of er een andere beperking van de soevereiniteit bestaat.

Officiële tekst UVRM

Observaties bij artikelen 1 en 2

- Meest genoemd: discriminatie op basis van huidskleur/afkomst
- Discriminatie op basis van seksuele identiteit
- Discriminatie op basis van geslacht
- Discriminatie op basis van handicap
- Sommige Amsterdammers van autochtone afkomst voelen zich benadeeld ten opzichte van andere groepen in de stad

Opmerkingen

“Er is een gevoel van gelijkheid en vertrouwen. Ik voel me niet eenzaam, ik voel me hier thuis.”

Gesprek Buurthuis Hudsonhof

“Mijn dochter gaat naar een witte school in de Watergraafsmeer. Ze wordt gepest en krijgt te horen dat ze een ‘poepkleur’ heeft. De school reageert niet op mijn klachten. Ouders van andere kinderen zeggen tegen mij dat ik het probleem zelf veroorzaak. Ik zou ervoor moeten zorgen dat mijn dochter beter integreert. Ik ben radeloos.”

Deelnemer NT2 gesprek De Pijp

“We hebben geluk in deze stad. Iedereen mag zijn wie die wil zijn. Alle culturen en verschillen leven door elkaar heen. Het enige jammere is dat niet iedereen gelijkwaardige toegang heeft tot dezelfde voorzieningen: werk en woningen bijvoorbeeld door waar je ouders vandaan komen, je huidskleur, je naam of je geloofsovertuiging.”

Stadsdeelgesprek West

“We weten dat bij het maken van onze kleding veel mensenrechten geschonden worden en toch kopen we het. We moeten een mensenrechtenbril opzetten.”

Stadsdeelgesprek West

“Er is in Europa een discussie gaande over dat mensenrechten alleen erkend kunnen worden als iemand bij een land hoort. Als je stateloos bent, ben je dus geen mens. Daar maak ik me druk om. Mensen worden gelijkgesteld aan een zakje cocaïne, want ze zijn illegaal. Onlangs

belandden er twee vluchtelingkinderen in een detentiecentrum in Zeist. Toen belde ik naar het meldpunt voor racisme en discriminatie, maar ze konden me niet verder helpen omdat het een beslissing van de overheid is. Ik werd geadviseerd een brief te sturen naar een politicus naar keuze.”
Gesprek De Nieuwe Poort

“Onderwijs moet democratisch zijn, iedereen moet naar school kunnen gaan. Nu heeft het onderwijs te maken met racisme, seksisme en homofobie. Dat vinden we niet van deze tijd. We merken dat er nog steeds bepaalde filosofieën in het onderwijs zijn van heel ver terug. Bijvoorbeeld meer dan de helft van de studenten is vrouw, maar een op de zeven professoren is vrouw. In Nederland is er maar een vrouwelijke emeritus hoogleraar van afro-Caraïbische afkomst. Ook heeft de UvA bijvoorbeeld een rechtszaak verloren omdat het niet goed toegankelijk was voor mensen in een rolstoel.”
Gesprek De Nieuwe Poort

“Mensenrechten ophangen bij de werkplek van alle ambtenaren en op scholen. Kinderen moeten de mensenrechten mee naar huis nemen.”
Stadsdeelgesprek Oost

“Amsterdammers zouden verder moeten kijken dan hun eigen wereldje. We zouden meer bewustwording en respect moeten creëren, en dat is wel degelijk iets waar de gemeente een rol in zou kunnen spelen. Mensen kijken vaak op een hele nauwe manier naar hun eigen leventje. Er zijn daarvan ook goede voorbeelden: Toen ik een keer op een school een lezing gaf over transgender-issues. De kinderen beseften opeens dat het overal kon gebeuren, bij iedereen: dat het bij wijze van spreken met hun eigen nichtje of neefje kon gebeuren. Ik kreeg echt heel veel positieve feedback, dat was toch heel bijzonder.”
Gesprek bij Transcafé in Manorhotel

“Overweeg om anoniem solliciteren mogelijk te maken.”
Stadsdeelgesprek Oost

“In de wereld zijn we één van het meest gelijke en moderne land. We lopen voorop en moeten die voorbeeldfunctie nemen. Ik heb het gevoel dat we tien jaar geleden wel die voortrekkersrol hadden maar we tegenwoordig minder streven naar meer.”
Stadsdeelgesprek West

“Je hebt hier veel rechten maar als ik hier een middagje zit, merk ik dat heel veel mensen niet het recht krijgen. Mensen worden niet serieus genomen.”
Gesprek Profor

“Ik heb gehoord dat mijn leerlingen een gigantische huur moeten betalen. Het gaat om volwassen mensen. Mensen die nog niet zo lang hier zijn, dus die hun rechten nog niet goed kennen. Ze betalen het of gaan uiteindelijk bij iemand wonen die ze kennen omdat ze het niet meer kunnen betalen.”
Gesprek Profor

“Ik maak me het meest zorgen om jongeren die minder rechten hebben dan ik. Daarbij komt dat ik ook het idee heb dat Amsterdam de meest tolerante stad is, je kan er alles doen, naar festivals en dergelijke. Maar echt nadenken over mensenrechten voor iedereen dat gebeurt heel weinig. Daarom sta ik hier.”
Stadsdeelgesprek Nieuw West

“Ik woon hier een jaar, daarvoor woonde ik in de Achterhoek. Het overvalt me. Ik werk hier als predikant. Nieuw-West is een van de meest religieuze wijken van Amsterdam. Ik denk dat dat veel meer gebruikt kan worden. Ze willen een bijdrage leveren aan samenleving maar eigenlijk mag dat niet. In Geuzenveld leven groepen te veel langs elkaar heen.”
Stadsdeelgesprek Nieuw West

Discriminatie op huidskleur / afkomst

“Donkere jongeren moeten meer in beeld komen. We moeten ze serieuzer nemen, meer focussen op hun kwaliteiten.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“Mensen benaderen me vaak alsof ik niet goed kan nadenken, behoorlijk irritant. Ik denk omdat ik een donkere huidskleur heb, en vrouw ben. Ik hoor ook nog steeds het n-woord. Dat gebeurt nog steeds, en het betekent slaaf”.
Gesprek De Nieuwe Poort

“Ik heb vaak negatieve ervaringen omdat ik migrant en ex-vluchteling ben. Beveiligers lopen constant achter me aan.”
Gesprek ex-vluchtelingen

“Ik heb gehoord dat KLM geen werknemers accepteert met een hoofddoek.”
Gesprek Nisa for Nisa

“Als ik op Schiphol ben, word ik elke keer bij de controle eruit gepikt en onderzocht. Op 11 september vloog ik vaak naar Londen. Alle controle werd verscherpt. Ik kende alle security officers al, ik werd elke keer eruit gehaald. Ik moest oppassen niet boos te worden. Mijn collega's wilden zelfs niet meer naast me staan, omdat ze er anders ook worden uitgepikt.”
Gesprek ex-vluchtelingen

“Over discriminatie: ik pleit voor betere berichtgeving in de Amsterdamse media, een quotum op de arbeidsmarkt en gedragsregels voor burgemeester zelf. Ga niet meer over hen praten, ga met hen praten.”
Gesprek ex-vluchtelingen

“Ik hoor nog steeds: wat spreek je goed Nederlands.”
Stadsdeelgesprek Zuidoost

“Het valt me op dat er steeds meer gelegenheden voor yuppen zijn, en steeds minder buurthuizen. Maar verder is het in Nederland goed vergeleken met Arabische landen. Daar zijn veel restricties, hier is veel vrijheid.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“Allochtone buurtbewoners hoeven minder hoeven te betalen voor hun zorgverzekering, dat heb ik wel eens gehoord. Geen 130 euro per maand, maar 70. En er is een speciale dag in het Noorderparkbad wanneer alleen moslima's naar binnen mogen. Wij voelen ons daardoor buitengesloten.”
Ouderenontmoetingscentrum Het Bakken

“Ik heb jaren les gegeven aan migranten. Soms waren deze mensen moedeloos als ze alleen een vraag moesten stellen aan iemand, omdat ze zich vanaf het begin respectloos behandeld voelden. Ik ben erbij gaan zitten, en dat hielp hen enorm. Er moet meer over gesproken worden, zodat mensen zich bewust worden van de manier waarop ze mensen benadelen.”
Stadsdeelgesprek Oost

“Sommige ambtenaren kunnen heel onbeschoft praten. Als ik vraag wat zegt u, gaan ze overdreven praten. Als je de taal niet machtig bent praten ze heel onbeschoft.”
Gesprek Profor

“Bij de Zwarte Pieten-discussie is de overheid tekortgeschoten. Ik wil mezelf niet hoeven uitleggen.”
Stadsdeelgesprek Zuidoost

“Ik heb wel eens eerder gehoord dat ik niet werd aangenomen door mijn hoofddoek. Dat was bij schoenenwinkel Nelson. Toen dacht ik al, dit klopt niet helemaal.”
Gesprek Jeugdhonk Stichting Dock

“Ik zit sinds 2008 in een asielpcedure, en ben nu afgewezen. Mijn kinderen wonen in Amerika. Als ze me komen opzoeken heb ik geen huis. Ieder mens wordt met gelijke rechten geboren - aan dat recht zou ik iets hebben. Ik kan niet terug naar mijn land. Maar hier blijven is ook moeilijk: Ik heb geen inkomen, want ik mag hier niet werken en ook geen uitkering aanvragen.”
Gesprek Huis van de Wijk t Blommetje

“Ik hoorde van een vrijwilliger dat er 700 vluchtelingen in het DWI- kantoor zijn gegooid. Vervolgens worden vrijwilligers opgetrommeld om te komen helpen.”
Gesprek Profor

“Mijn situatie is een voorbeeld van waarom mensenrechten niet werken, aan alle kanten. Mensenrechten gelden alleen op basis van nationaliteit. Ik heb de Duitse en Iraanse nationaliteit. Ik mag niet stemmen of me verkiesbaar stellen. Ik kan geen Nederlandse worden. Ik wil het ook niet meer. Omdat ik dan allebei mijn nationaliteiten moet afgeven, maar ik kan de Iraanse niet afgeven, sinds Rita Verdonk, sinds ons kabinet steeds rechtser wordt. Ik kan wel in Duitsland stemmen, maar waarom zou ik dat doen? Ik woon daar niet.”
Gesprek ex-vluchtelingen

“Ik merk dat er veel wordt gediscrimineerd in de gezondheidszorg. Bij een operatie zeggen ze bijvoorbeeld verbaasd: oh bent u Nederlands? Als ik in de wachtkamer zit en ze roepen mijn naam, mevrouw Spijkerman, dan kijken ze alleen naar de blanken.”
Gesprek ex-vluchtelingen

“Ik zeg het moet naar een hoger plan, maar wel door iemand die zelf die ervaring heeft. We moeten onszelf organiseren en eigen platform creëren. Aansluiting vinden bij verschillende achtergronden, iedereen. Identity politics. De samenleving werkt gewoon niet hier. De essentie is ruimte bieden, inclusie. Dat moet actief zijn op alle lagen. Wat Nederland produceert zijn mensen die diversiteit produceren.”
Gesprek ex-vluchtelingen

“Mensen hebben totaal geen feeling met dit soort onderwerpen op de basisschool. Er zijn zoveel stereotypingen van wat een migrant is. Ik zit op de universiteit in een vak over discriminatie met blonde Hollandse meiden. Ze zijn gechoqueerd: “Worden hier mensen gediscrimineerd?” Terwijl ik er niets van leer, ik weet dit allang. Voor hen is het too much. Zij hebben geen besef wat er in hun land gebeurt. Het is sociale isolatie. Het valt ergens ook niemand kwalijk te nemen.”
Gesprek ex-vluchtelingen

“Er zijn ook veel problemen hier door taalbarrières. Zo ken ik iemand die haar kind niet toegekend heeft gekregen, omdat zij onvoldoende Nederlands sprak en dus te weinig van de formaliteiten begreep.”
Gesprek Profor

“Toen ik vorig jaar solliciteerde voor een bijbaantje bij Vomar vertelden ze me dat ze liever een blanke hadden. Ik heb er wel over nagedacht om hier iets mee te doen, maar het bewijzen van discriminatie is moeilijk.”
Gesprek VWO 5 IJburgcollege

“Mijn vriend is een hoogopgeleide Syriër, hij heeft Engelse literatuur en internationale politiek gestudeerd. Het was een lastige reis naar Nederland. Hij kwam aan op Schiphol. Omdat zijn paspoort nep was, moest hij tien dagen op Schiphol in de gevangenis blijven. Voor hem voelde dit alsof hij voor het eerst in zijn leven als een mens werd behandeld: hij wist dat

hij rechten had en de mensen behandelden hem met respect. Hij mocht zeggen wat hij nodig had. Hij moest zich houden aan de gevangenisregels maar hij heeft het grootste respect voor Nederlandse wet. Hij voelt dat ook zo omdat hij altijd onderdrukt is geweest door een dictator.”

Gesprek ex-vluchtelingen

“Bij mij was mijn aankomst in Nederland absoluut niet ideaal. Ik voelde me minder mens dan ooit.”

Gesprek ex-vluchtelingen

“Ik heb vorig jaar gesolliciteerd bij Vomar. Ze vertelden me dat ze liever een blanke hadden.”

Klas VWO 5 IJburgcollege

“Er is geen sprake van gelijkheid voor onze kinderen bij het vinden van stage of werk, op basis van accent en huidskleur.”

Buurthuis Hudsonhof

“In de zorg moeten mensen die niet goed Engels of Nederlands spreken, ook goed worden geholpen (de Turkse en Marokkaanse folders zijn namelijk afgeschafte). Dit geldt ook voor andere gebieden, naast de zorg.”

Stadsdeelgesprek Oost

“Het eerste voorbeeld gaat over een Afrikaanse vrouw zonder verblijfsvergunning, die werd verkracht. Ze durfde uit angst geen aangifte te doen.”

Gesprek Profor

“Ik merk in de media, en overal om me heen, dat mijn geloof als minderwaardig wordt gezien. Ik vraag me af of er nog mensen zijn die mijn geloof serieus nemen. Ik denk dat het in de toekomst erger zal worden.”

Gesprek Jeugdhonk Stichting Dock

“Ik denk dat mensen elkaar hier beter behandelen dan in andere steden gebeurt, maar toch zie ik de laatste tijd verandering. In de media worden bepaalde groepen zwartgemaakt. Ik ben zelf Marokkaanse moslima en draag een hoofddoek. Vroeger zag je helemaal niet zo vaak meisjes met een hoofddoek als nu. Soms zie je dat de media negatief is, maar tegelijkertijd is er wel vooruitgang. Winkelketens staan bijvoorbeeld meer open voor multiculturaliteit. In de stad zelf heb je er indirect mee te maken. Maar mensen die niet opgegroeid zijn in multiculturaliteit, nemen racistische beeld in de media klakkeloos over.”

Huis van de Wijk 't Blommetje

“Op school moeten minder grappen gemaakt worden over huidskleur. De directeur van de school moet nieuwe regels maken met betrekking tot discriminatie.”

Gesprek VMBO Brederocollege

“We moeten als één volk naar elkaar kijken. Mensen met een hoofddoek moeten minder raar aangekeken worden. Mensen die andere mensen raar aankijken op straat moeten hun gedrag veranderen.”

Gesprek VMBO Brederocollege

“Afkoms, identiteit, etniciteit en religie spelen steeds vaker een grote rol. Ik geloof dat het protocol rond preventief fouilleren kleurenblind was. Maar een Marokkaan ervaart het anders dan ik. Daar moet je rekenschap van geven.”

Stadsdeelgesprek Centrum

Discriminatie op basis van geslacht

“Er moeten meer vrouwen komen in machtsposities. Nu is er te veel gender discriminatie.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“Als vrouw heb ik nooit meegemaakt dat ik een eerlijk loon krijg voor wat ik doe. Elke keer moet ik vechten om erkenning te krijgen.”
Gesprek ex-vluchtelingen

“Als je kijkt naar bijvoorbeeld Zweden: daar is het vrouwenquotum veel hoger. In de Nederlandse cultuur is het ingebed dat vrouwen voor 100% de zorg op zich nemen. Nederlandse vrouwen accepteren dit.”
Gesprek ex-vluchtelingen

“Mijn gynaecoloog zei een keer: jullie oriëntaalse vrouwen zijn zo mooi daaronder. Toen zei ik: dat kunt u echt niet zeggen.”
Gesprek ex-vluchtelingen

Discriminatie op het gebied van seksuele identiteit

“Er zijn heel veel mensen in onze achterban die het helemaal niet makkelijk hebben. En dan trans-vrouwen meer dan trans-mannen, over het algemeen. Die krijgen toch wel vaak op straat te maken met fysiek geweld en verkrachtingen. Of ze worden verbaal lastig gevallen, uitgescholden, nagekeken, in elkaar geslagen of gepest.”
Gesprek Transcafé Manorhotel

“Ik werd uitgelachen en beschimpt door medewerkers van McDonald’s. Dat werd vastgelegd door de beveiligingscamera’s. Naar aanleiding daarvan geeft McDonald’s nu speciale trainingen aan hun werknemers.”
Biculturele LHBT discussieavond

“Ik heb er geen last van dat ik gay ben, maar bij transgenders kan je het zien. Zij zijn daarom een makkelijkere prooi voor discriminatie en geweld.”
Biculturele LHBT discussieavond

“Ik woon in Slotervaart. Ik word gepest. De moco maffia zit daar. Ik fiets er doorheen en ben elke dag weer dankbaar dat ik ben aangekomen.”
Biculturele LHBT discussieavond

“Je raakt eraan gewend, maar je kan ongevoelig worden voor dat het gebeurt met je geaardheid, maar de feiten zijn dat het gevaarlijk is.”
Biculturele LHBT discussieavond

“Elke dag bewust van dat het afgelopen kan zijn, er worden nog steeds transgenders vermoord.”
Biculturele LHBT discussieavond

“Als ik nu iets meld bij het Meldpunt Discriminatie duurt het te lang voordat er iets gebeurt.”
Biculturele LHBT discussieavond

“De gemeente Amsterdam moet Inspector Love inschakelen.”
Biculturele LHBT discussieavond

“Als je naar een wijkagent gaat met een probleem over veiligheid en het heeft met je geaardheid te maken, dan zegt hij dat je bij de straatcoach moet zijn. Maar die is er niet. Dus

ik mis wel dat de gemeente dat gat kan vullen. Als ik naar Meldpunt Discriminatie ga dan duurt het heel lang voordat er iets gebeurt. Ik wil heel graag dat de gemeente een orgaan inzet dat gaat acteren.”

Biculturele LHBT discussieavond

“Je gaat je soms wel anders gedragen. Bij bepaalde groepen mensen moet je eromheen lopen. Voor je eigen veiligheid. Ik stond in Weesp en jongens met een Noord-Afrikaanse etniciteit begonnen “lekker ding” te roepen. Ik deed alsof ik aan de telefoon was. Ik voelde me niet veilig. Ik heb ook vaak dat als ik ergens heen moet fietsen of lopen dat ik een bepaalde veilige route daarvoor moet bepalen.”

Biculturele LHBT discussieavond

“Er is een gedeelte van Oost waar ik niet meer kom. Marokkanen gooiden blikjes naar me. Na mijn werk gingen ze me opwachten en naar me spugen. Alle Marokkanen hadden doorverteld dat ik trans ben. Dus nooit in je eigen buurt gaan werken. Ze haten voor no reason.”

Biculturele LHBT discussieavond

“Ik vind de stad en rechten top, maar de mensen niet. Die discrimineren. Ik voel me vrij, maar als ik er echt over nadenk dan gaat het niet goed.”

Biculturele LHBT discussieavond

“Ik ben uitgescholden, en heb dreigmails gehad. De politie heeft er niks mee gedaan. Dat snap ik, ze kunnen er niks aan doen. Maar ik dacht ik meld het wel. Als iemand mij iets aandoet, dan heb ik in ieder geval een melding gemaakt.”

Biculturele LHBT discussieavond

“Iedereen moet kunnen zijn wat hij of zij is. Je mag niet gediscrimineerd worden op basis van je seksuele voorkeur. We hebben hier in Zuidoost daarover verschillende bijeenkomsten gehad, die waren drukbezocht. Ook in Zuidoost hangt er een beetje een taboesfeer.”

Stadsdeelgesprek Zuidoost

Discriminatie op basis van beperking

“Bij een boel dingen sta je niet bij stil, zoals tekens in de openbare ruimte. Op het station zie je bijvoorbeeld bij roltrappen staan dat ze niet toegankelijk zijn voor mensen in een rolstoel.

Een vriend van me zit in een rolstoel, en hij voelde zich beledigd: hij zou wel op de roltrap kunnen, maar het is een aanname dat hij niet logisch na kan denken. Mijn vriend vindt dat erg, want hij ziet zichzelf niet als hulpbehoevend. Hij zegt: als ik iets wil, dan vraag ik het wel.

Veel mensen met een beperking denken er zo over.”

Gesprek De Nieuwe Poort

“Er zijn steeds minder specifieke invalide parkeerplaatsen.”

Stadsdeelgesprek Oost

“Gehandicapten moeten beter zichtbaar zijn in de maatschappij. Dat kweekt begrip.”

Stadsdeelgesprek Oost

“Het voordeel van een mensenrechtenstad is dat organisaties serieuzer worden genomen. Zoals in Utrecht. Gelijkwaardige behandeling van gehandicapten is al een mensenrecht. In Utrecht is het beter.”

Stadsdeelgesprek Zuidoost

“De gemeente behandelt voorzieningen voor gehandicapten als een gunst in plaats van een recht. Je moet er echt voor vechten, om gelijke rechten te krijgen, en dan wordt het nog

gezien als liefdadigheid ook. Veel ambtenaren denken niet in termen van rechten, maar in termen van gunsten. Dan ga je het toch op een heel andere manier organiseren. Er zijn zelfs mensen die de behandeling van gehandicapten als voorrecht zien, en zelfs jaloers reageren op de door de gemeente bekostigde driewieler.”
Assadaaka Community

Een Amsterdamse die zelf niet kan spreken door haar handicap, laat iemand namens haar zeggen dat zij ondanks haar handicap politicologie kon studeren aan de universiteit. “Het allerliefst willen we zichtbaar onderwijs, dat is de enige manier om voor meer tolerantie te zorgen.”
Stadsdeelgesprek Oost

“Gehandicapten hebben recht op onderwijs en deelname aan de maatschappij. Dat is lang niet altijd het geval.”
Stadsdeelgesprek Oost

3. Je hebt recht op leven, vrijheid en veiligheid.

Een ieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Sommige Amsterdammers voelen zich onveilig in hun buurt. Ouderen en LHBT's noemen dit het vaakst, gevolgd door ouders van jonge kinderen.
- Een aantal mensen vindt scooters het grootste probleem.

Opmerkingen

“De politie moet eerder komen helpen als er ruzie is. Nu zijn daar ook straatcoaches voor, maar die zijn vaak niet goed getraind in bepaalde groepen en discriminatie.”

Biculturele LHBT discussieavond

“Laat de politie en straatcoaches een apart team vormen tegen discriminatie.”

Biculturele LHBT discussieavond

“Vroeger ging je gewoon de straat op, maar nu als het schemert kijk je wel uit. Ik woonde in Slotervaart. Daar kon ik de straat niet meer op. En daar wonen zoveel oudere mensen.”

Buurtgesprek Westerdok

“Ik geef Amsterdam een 6,5. Er is te veel ellende. Het recht op veiligheid wordt geschonden. Politie komt personeel tekort. Ze krijgen geen salarisverhoging, ook al protesteren ze. Vluchtelingen zijn ook bezig met criminaliteit. Ik hoorde laatst dat er een buschauffeur de bus uit is geschopt. Dat je vluchteling bent oké, maar je komt naar Nederland, houd je aan de regels. Als je gepakt wordt, dan ga maar terug naar je land, oorlog of geen oorlog.”

Gesprek Huis van de Wijk 't Blommetje

“Bij de speeltuin op het Waterlandplein zit altijd een groepje mannen te blowen. De politie stuurt ze wel eens weg, maar ze komen altijd terug. Ik vind het onveilig voor mijn kinderen.

Daar moet iets aan gebeuren. Een rookverbod bij speeltuinen.”

Gesprek NT2-cursisten Amsterdam-Noord

“Ik ben tevreden met Nederland. Laat de vluchtelingen komen en geef ze onderdak. Bied ze hulp aan. Ze moeten zich wel aan de normen en waarden van dit land houden. Maar ze moeten ook de tijd krijgen om eraan te wennen: twee weken tot een maand is te snel. Het vervelende vind ik dat er zo veel mensen hier zijn die op een huis moeten wachten, zoals de studenten. De woningnood in Amsterdam is een belangrijk vraagstuk. Daar moet de overheid iets aan doen. In ieder geval moeten de huurprijzen omlaag, maar er moeten ook meer woningen worden gebouwd.”

Gesprek Huis van de Wijk 't Blommetje

“Ik weet niet of dit nu echt het allerbelangrijkste is, maar er zijn natuurlijk ook wel kleine dingen die gebeuren: Gay-mannen die in elkaar worden geslagen en zo. Er zijn heel veel mensen in onze achterban die het helemaal niet makkelijk hebben. En dan trans-vrouwen meer dan trans-mannen, over het algemeen. Die krijgen toch wel vaak op straat te maken met fysiek geweld en verkrachtingen. Of ze worden verbaal lastig gevallen, uitgescholden, nagekeken, in elkaar geslagen of gepest.”

Gesprek Transcafé in Manorhotel

“Voor mezelf sta ik helemaal aan topkant. Voor de vrouwen van Nisa for Nisa sta ik meer aan de slechte kant. Veel rechten van die vrouwen en meisjes zijn niet gewaarborgd. Ik heb een

rondje gedaan bij Nisa en hoorde dat er nog steeds signalen zijn van vrouwen die moeten wonen bij hun schoonouders. Vrouwen die geen recht hebben op partnerkeuze. Veiligheid, werk, scholing, de hele boel. Gescheiden vrouwen hebben het vaak heel moeilijk. Ik heb het niet over de vrouwen waar het goed mee gaat, dit zijn de negatieve dingen die ik hoor.”
Gesprek Nisa for Nisa

“Ik vind het gek als mensen ineens het land uit worden gezet. Het gaat soms om kinderen die hier al jaren wonen en op school zitten.”
Gesprek Klas ROC

Tijdens de tweede oefening gaat Harry, een van de deelnemers ruim over “de topstadlijn” heen staan, bijna aan de andere kant van de kamer. “Ik wil een statement maken, we mogen van geluk spreken dat we hier in Amsterdam wonen”, stelt hij.
Gesprek Dialogocafé Olympia

“De laatste jaren heb ik veel last van de jongeren die op scooters voor mijn huis overlast bezorgen. Op een gegeven moment zorgde dit ervoor dat ik dagelijks de politie moest bellen. Het zijn altijd tieners van dezelfde leeftijd: zijn zij hun wilde fase ontgroeid, komen er weer nieuwe.”
Gesprek Ouderenontmoetingscentrum Het Bakken

“Ik ken het van dichtbij, ik heb papieren en alles nodig, ik mag mij niet inschrijven. Ik betaal 400 euro voor een kamer. De eigenaar woont erboven. Ze wonen met zijn tweeën in het huis. Ik voel me niet veilig, de vertrouw mijn huisbaas niet.”
Gesprek Profor

“Toen er een man was neergeschoten in de stad, voelde je gelijk een soort van angst de stad bekruipen.”
Stadsdeelgesprek West

“Voel ik me veilig in Amsterdam? Op de scooters na wel.”
Buurtgesprek Tuindorp Oostzaan

4. Slavernij is verboden.

Niemand zal in slavernij of horigheid gehouden worden. Slavernij en slavenhandel in iedere vorm zijn verboden

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit onderwerp komt weinig ter sprake, behalve als het gaat om uitbuiting van prostituees.

Opmerkingen

“Slavernij is er nog steeds, in de vorm van lage tegenprestatie.”

Gesprek Buurthuis Hudsonhof

“Bij dit recht denk ik aan het Red Light District. Je hebt daar ook een hoop vrouwen met verschillende nationaliteiten.”

Gesprek Ex-vluchtelingen

5. Martelen is verboden

Niemand zal onderworpen worden aan folteringen, noch aan een wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit onderwerp komt weinig ter sprake.

Opmerkingen

“Dit recht is in China niet van toepassing, in de Westerse Wereld zou echter je mogen verwachten dat het wordt nageleefd. Maar kijk bijvoorbeeld naar Guantánamo Bay, en waarschijnlijk gebeuren in veel meer gevangenissen ook zulke dingen.”
Stadsdeelgesprek West

6. Je hebt recht op erkenning voor de wet.

Een ieder heeft, waar hij zich ook bevindt, het recht als persoon erkend te worden voor de wet.
Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit onderwerp komt weinig ter sprake.

Opmerkingen

“Ik heb van transgender vrienden gehoord dat zij sinds 1 juli zelf mogen kiezen of ze M of V op hun ID willen hebben. Ik heb dus een positieve associatie bij het ‘recht op erkenning voor de wet’, omdat dit recht voor hen is gerealiseerd.”
Biculturele LHBT discussieavond

“In de jaren ‘70 voelde ik me meer bevoorrecht dan nu; nu moet ik ervoor vechten en vaker mensen erop attenderen dat iets mijn recht is.”
Stadsdeelgesprek oost

7. De wet is voor iedereen gelijk.

Allen zijn gelijk voor de wet en hebben zonder onderscheid aanspraak op gelijke bescherming door de wet. Allen hebben aanspraak op gelijke bescherming tegen iedere achterstelling in strijd met deze Verklaring en tegen iedere ophitsing tot een dergelijke achterstelling.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Deelnemers associëren dit artikel voornamelijk met ongelijke behandeling door politieagenten (etnisch profileren).

Opmerkingen

“Dit geldt niet voor ons (Surinamers, red.). Ik ben geboren onder de Nederlandse vlag en heb nooit andere nationaliteit gehad dan de Nederlandse. Toch heb ik een gat in mijn pensioen. Ik ben naar Den Haag gegaan om te protesteren maar het heeft niet geholpen.”
Buurtgesprek Westerdok

“Ik heb het vrij goed: ik heb geld, ik studeer, en ik ben blank. Ditzelfde geldt echter niet voor het overgrote deel van de Amsterdammers. Zo vindt er nog steeds uithuwelijking plaats, die mensen kunnen dus niet trouwen met wie ze willen. Ik denk dat wij dat niet merken omdat we in een gesloten groep zitten en een tunnelvisie hebben.”
Gesprek sociologiestudenten

“Er is een schijngeleijkheid, de toepassing van de wet is niet voor iedereen gelijk. Wat er dan moet gebeuren? Hoor en wederhoor, intervisie onder uitvoerende macht (politie). We moeten hiervoor actie voeren.”
Stadsdeelgesprek West

“De politie moet zich beter op de hoogte houden van positieve veranderingen in wijken, zodat ze niet steeds met het hele korps op bezoek komen.”
Stadsdeelgesprek Zuid

“Mensen worden gelabeld als Marokkaan of donker. Een mens is toch gewoon een mens? Als iets in de Albert Heijn wordt gejat, wordt er meteen vanuit gegaan dat het om een donker persoon gaat. Terwijl een blanke dat net zo goed zou kunnen doen.”
Gesprek Klas ROC

“Je wordt om niets aangehouden, dat heeft met onwetendheid te maken.”
Dialogocafé Olympia

“Ik heb eens een aantal uur met mijn wijkagent mee mogen lopen, wat in een groter wederzijds respect resulteerde. Ook op school moet er meer aandacht zijn voor het werk van de politie.”
Gesprek Dialogocafé Olympia

“Ik zat in de bovenbouw van basisschool en stal een fles cola. De leraren kwamen er achter. Toen heb ik Marokkaanse jongetjes de schuld gegeven. Zij werden bestraft en niet geloofd terwijl wij wel werden geloofd. Met andere woorden, heel vroeg voelde ik al aan dat de Marokkaanse jongens benadeeld zouden worden. Zij waren niet onschuldig tot het tegendeel was bewezen en ik wel.”
Stadsdeelgesprek West

“Afgelopen zondag ben ik drie keer achter elkaar aangehouden om niks. De eerste keer ging om de kleur van mijn auto, de tweede keer reed ik te rustig -dat was verdacht- en de derde keer was gewoon controle.”
Gesprek Jongeren Zuidoost

Foto: Stichting Aduna / Stichting STABLE

8. Je hebt recht op rechtsbescherming.

Een ieder heeft recht op daadwerkelijke rechtshulp van bevoegde nationale rechterlijke instanties tegen handelingen, welke in strijd zijn met de grondrechten hem toegekend bij Grondwet of wet.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- *Dit recht wordt maar weinig genoemd.*

Opmerkingen

“De politie moet eerder komen helpen als er ruzie is. Nu zijn daar ook straatcoaches voor, maar die zijn vaak niet goed getraind in bepaalde groepen en discriminatie.”
Biculturele LHBT discussieavond

“Een tijd geleden moesten mensen die werden betrapt op drugs ter plekke hun boete betalen, zonder advocaat. Die hadden meteen een strafblad. Iedereen die drugs bij zich heeft wordt bestraft als drugsdealer.”
Gesprek Sociologiestudenten

“Je merkt hieraan hoe stad verandert. Het vrije Amsterdam van Herman Brood is weg. En zoveel politie, is dat nou nodig? Is er echt zoveel criminaliteit?”
Gesprek Sociologiestudenten

“Het scannen van nummerplaten, daar komt ontzettend veel data bij kijken. Het ding met veiligheidsregels is dat als je ze instelt, je er nooit meer vanaf komt.”
Gesprek Sociologiestudenten

“Het is steeds moeilijker om sociale raadsheren advies te vragen. Naar de rechter gaan wordt te duur.”
Gesprek NT2 klas Nieuw West

“De griffierrechten gaan omhoog. Een natuurlijk persoon heeft veel minder te zeggen dan een rechtspersoon. Denk maar aan overlastmeldingen. De kwetsbaren van deze stad hebben ook mensenrechten, zorgen we goed voor hen?”
Stadsdeelgesprek Centrum

9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.

Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige arrestatie, detentie of verbanning.

Officiële tekst UVRM

10. Je hebt recht op een eerlijke rechtszaak met een onafhankelijke rechter.

Een ieder heeft, in volle gelijkheid, recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie bij het vaststellen van zijn rechten en verplichtingen en bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolgning.

Officiële tekst UVRM

11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen.

1. Een ieder, die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd, heeft er recht op voor onschuldig gehouden te worden, totdat zijn schuld krachtens de wet bewezen wordt in een openbare rechtszitting, waarbij hem alle waarborgen, nodig voor zijn verdediging, zijn toegekend.
2. Niemand zal voor schuldig gehouden worden aan enig strafrechtelijk vergrijp op grond van enige handeling of enig verzuim, welke naar nationaal of internationaal recht geen strafrechtelijk vergrijp betekenden op het tijdstip, waarop de handeling of het verzuim begaan werd. Evenmin zal een zwaardere straf worden opgelegd dan die, welke ten tijde van het begaan van het strafbare feit van toepassing was.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Over deze drie artikelen zijn geen specifieke opmerkingen gemaakt.

12. Je hebt recht op privacy.

Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige inmenging in zijn persoonlijke aangelegenheden, in zijn gezin, zijn tehuis of zijn briefwisseling, noch aan enige aantasting van zijn eer of goede naam. Tegen een dergelijke inmenging of aantasting heeft een ieder recht op bescherming door de wet.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit recht is vooral door een aantal jongeren genoemd en vooral in de context van het gebruik van internet en sociale media.

Opmerkingen

“Als je een app downloadt vragen ze om toegang tot je camera. Zo geïndoctrineerd zijn we dat we erin meegaan. Recht op privacy moeten we bewaken, daar spelen we ook zelf een rol in.”

Gesprek Jeugdthunk Stichting Dock

“Het is fijn om in Osdorp te wonen, maar hoeveel privacy hebben we vandaag de dag? Af en toe maak ik me daar wel zorgen om. Je hoort zo veel in de media dat je af en toe bang bent om het internet te gebruiken. Alles staat tegenwoordig op het net. Daar voel ik me onveilig bij.”

Gesprek Huis van de Wijk 't Blommetje

“Hoe komen bedrijven aan mijn gegevens en waarom schenden ze mijn privacy.”

Gesprek VWO 5 IJburgcollege

“Gegevens kunnen gekoppeld worden voor overheidsdoeleinden. Er is geen controle op degenen die met onze gegevens werken.”

Gesprek Buurthuis Hudsonhof

“Ik moet denken aan de hackers van de vreemdgaansite. Ik ben het ermee eens dat je niet vreemd moet gaan, maar je hebt wel recht op privacy. Opnames en gegevens zijn goed voor veiligheid, maar het ligt eraan aan wat ze met beelden doen.”

Gesprek klas ROC

“In Zuidoost hangen meer camera's en surveilleert meer politie dan in het centrum. Dat is niet nodig, dus dit moet gelijk worden getrokken.”

Gesprek Jongeren Zuidoost

13. Je hebt recht om te reizen waarheen je wil. Je mag ieder land (ook je eigen) verlaten.

1. *Een ieder heeft het recht zich vrijelijk te verplaatsen en te vertoeven binnen de grenzen van elke Staat.*
2. *Een ieder heeft het recht welk land ook, met inbegrip van het zijne, te verlaten en naar zijn land terug te keren.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Over dit recht zijn weinig opmerkingen gemaakt.
- Migranten geven aan dat het moeilijker is geworden voor familieleden uit het land van herkomst om op familiebezoek te komen. Dit is een verslechtering ten opzichte van een aantal jaar geleden.

Opmerkingen

“Dit is heel actueel. Er zijn nu natuurlijk heel veel mensen die hun land willen verlaten, en er zijn ook heel veel mensen die vinden dat ze dat niet mogen doen. Dus ik vind dat wel een heel actueel discussiepunt, ja.”

Gesprek Transcafé in Manorhotel

“De zus van mijn man wilde langkomen op vakantie. Ze woont in Egypte. Ze is al heel vaak geweest, maar vorig jaar kreeg ze ineens geen reisvisum. Ze werd onbeschoft behandeld op de Nederlandse ambassade in Egypte. Ik heb van meer mensen gehoord dat ze ineens geen visum meer krijgen.”

“Het recht om te reizen waarheen je wil, en het recht op het aanvragen van asiel, is problematisch. De wet is dus niet voor iedereen gelijk.”

Gesprek Sociologiestudenten

14. Je hebt het recht om in een ander land asiel aan te vragen.

1. *Een ieder heeft het recht om in andere landen asiel te zoeken en te genieten tegen vervolging.*
2. *Op dit recht kan geen beroep worden gedaan ingeval van strafvervolgingen wegens misdrijven van niet-politieke aard of handelingen in strijd met de doeleinden en beginselen van de Verenigde Naties.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit onderwerp is een aantal keren genoemd om aan te tonen dat er groepen zijn waarvoor mensenrechten geen vanzelfsprekendheid zijn.
- Een aantal deelnemers maakt zich zorgen over de veiligheid van Amsterdam met de komst van meer asielzoekers.
- Een aantal deelnemers wijst er op dat het belangrijk is dat deze nieuwe Amsterdammers zich aan de normen van ons land moeten houden.

Opmerkingen

“Ik ben geen negatief mens, en ik zie de gemeente niet als een geldmachine. Maar ik doe een oproep aan iedereen om de ogen te openen. De vluchtelingenkwestie was een meetlat om te zien dat de mensheid enorm gezakt is. Wat doen we met vluchtelingen? Iedereen zegt gooi de grenzen dicht, in zo'n land leef je. Mensenrechten zijn er niet alleen voor momenten dat ze goed uitkomen.”

Gesprek Jeugdhonk Stichting Dock

“Ik heb meegemaakt dat Hongarije bezet werd door de Russen. Bij ons in de straat had je drie Hongaarse gezinnen. Er was woningnood. Mensen moesten eerst op een zolderkamer, daarna konden ze naar school, en uiteindelijk zijn ze geïntegreerd. Nu heb je massa's uit vreemde landen met heel weinig rechten hier. Vluchtelingen denken dat ze hier de regels kunnen gaan maken. Iedereen die hierheen komt moet zich aanpassen aan onze normen en waarden.”

Buurtgesprek Westerdok

“Ik ben tevreden met Nederland. Laat de vluchtelingen komen en geef ze onderdak. Bied ze hulp aan. Ze moeten zich wel aan de normen en waarden van dit land houden. Maar ze moeten ook de tijd krijgen om eraan te wennen: twee weken tot een maand is te snel. Het vervelende vind ik dat er zo veel mensen hier zijn die op een huis moeten wachten, zoals de studenten. De woningnood in Amsterdam is een belangrijk vraagstuk. Daar moet de overheid iets aan doen. In ieder geval moeten de huurprijzen omlaag, maar er moeten ook meer woningen worden gebouwd.”

Gesprek Huis van de Wijk 't Blommetje:

“Ik heb er meer moeite mee met de vluchtelingen, het is nog steeds een veilige omgeving, maar je verschuift het probleem nu. Je lost het probleem niet op. Er is daar nog steeds oorlog. Als je ziek bent kan je ook geen keeltablet nemen voor longontsteking.”

Gesprek klas ROC

“Er worden nogal wat rechten niet altijd toegepast. Neem het vluchtelingenissue: in hoeverre passen we de rechten daarin echt toe? Onderwijs, kansen voor kinderen. Ik denk dat Amsterdam nog veel in te vullen heeft.”

Gesprek Jeugdhonk Stichting Dock

15. Je hebt recht op een nationaliteit.

1. *Een ieder heeft het recht op een nationaliteit.*
2. *Aan niemand mag willekeurig zijn nationaliteit worden ontnomen, noch het recht worden ontzegd om van nationaliteit te veranderen.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Over dit artikel zijn geen specifieke opmerkingen gemaakt.

16. Je heb recht om te trouwen met wie je wil en een gezin te stichten.

1. *Zonder enige beperking op grond van ras, nationaliteit of godsdienst, hebben mannen en vrouwen van huwbare leeftijd het recht om te huwen en een gezin te stichten. Zij hebben gelijke rechten wat het huwelijk betreft, tijdens het huwelijk en bij de ontbinding ervan.*
2. *Een huwelijk kan slechts worden gesloten met de vrije en volledige toestemming van de aanstaande echtgenoten.*
1. *Het gezin is de natuurlijke en fundamentele groepseenheid van de maatschappij en heeft recht op bescherming door de maatschappij en de Staat.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Een aantal deelnemers wijst op de procedures die het moeilijk maken om met iemand te trouwen uit het buitenland.
- Een aantal deelnemers vindt de rechten van LHBT's voor het stichten van een gezin nog niet volledig gerealiseerd zijn.

Opmerkingen

“Als wij willen trouwen met iemand uit Turkije, met wie we gelukkig zijn, kan het gebeuren dat deze persoon wordt teruggestuurd.”
Gesprek buurthuis Hudsonhof

“Niet iedereen kan trouwen met de persoon van zijn/haar keuze, dit is afhankelijk van het besluit of je hier mag blijven. Het is oneerlijk om gescheiden te zijn van je geliefde terwijl je een besluit afwacht.”
Gesprek buurthuis Hudsonhof

“Het recht om te trouwen met wie je wil. Ik kan dat wel, maar niet iedereen in de wereld. Homoseksuelen hadden geen recht om te trouwen.”
Gesprek Eetclub in Buurthuis de Havelaar

“Uithuwelijking gebeurt nog steeds, die mensen kunnen dus niet trouwen met wie ze willen. Ik denk dat wij dat niet merken omdat ze in een gesloten groep zitten. Zelf hebben we een tunnelvisie.”
Gesprek studenten sociologie

Het recht op trouwen en het stichten van een gezin wordt door een aanwezige aangestipt: “Nu mogen homo's wel trouwen, maar het is nog steeds moeilijk voor hen om aan kinderen te komen. Het is slecht geregeld. De overheid moet daar iets aan doen.”
Stadsdeelgesprek Zuid

“We hebben hier veel rechten en die worden nageleefd. Kijk bijvoorbeeld naar de Gaypride, die kan hier uitgebreid gevierd worden. Als je ziet hoe bijzonder toeristen dat vinden, dan beseft je dat we het hier toch maar goed hebben.”
Gesprek klas ROC

“Ik maak me zorgen over de bescherming van de rechten van homo's in Amsterdam. Waarom is daar geen apart recht voor?”
Dialogocafé Olympia

“Een collega van me heeft bijvoorbeeld een neef, wiens vrouw en kinderen Marokkaans zijn. Zij kon de inburgeringstoets maar niet halen, waardoor het gezin maar niet herenigd kon worden. Dat is een groot onrecht, veel mensen hebben dit probleem in onze maatschappij.”
Gesprek De Nieuwe Poort

“Je hebt het recht om te trouwen en een gezin te stichten. Dat klopt niet. Stel ik wil met iemand trouwen uit Uganda, dan moet ik allerlei procedures door.”
Gesprek Ex-vluchtelingen

“Ik heb twee heteroseksuele moeders en een homoseksuele vader.”
Stadsdeelgesprek West

17. Je hebt recht op bezit, dat mag niemand zomaar van je afnemen.

1. *Een ieder heeft recht op eigendom, hetzij alleen, hetzij tezamen met anderen.*
2. *Niemand mag willekeurig van zijn eigendom worden beroofd.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Over dit artikel zijn geen specifieke opmerkingen gemaakt.

18. Je heb het recht om je eigen godsdienst of overtuiging te kiezen.

Een ieder heeft recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst; dit recht omvat tevens de vrijheid om van godsdienst of overtuiging te veranderen, alsmede de vrijheid hetzij alleen, hetzij met anderen zowel in het openbaar als in zijn particuliere leven zijn godsdienst of overtuiging te belijden door het onderwijzen ervan, door de praktische toepassing, door eredienst en de inachtneming van de geboden en voorschriften.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Vooral moslims maken zich zorgen over de ruimte en het respect voor hun recht om hun eigen godsdienst te mogen kiezen.

Opmerkingen

“Voor u uw geloof, voor mij mijn geloof. Dat gezegde laat zien dat geloof een breed begrip is. Ik vind artikel 18 niet wederkerig genoeg.”
Gesprek Jeugdthonk Stichting Dock

“Ik merk in de media, en overal om me heen, dat mijn geloof als minderwaardig wordt gezien. Ik vraag me af of er nog mensen zijn die mijn geloof serieus nemen. Ik denk dat het in de toekomst erger zal worden.”
Gesprek Jeugdthonk Stichting Dock

“Moskeeën worden hier wel gebouwd, maar niet erkend, een kerk wel. Vijf keer per dag worden moslims opgeroepen voor het gebed, maar in Nederland mag dit niet in de openbare ruimte. In Spanje mag wel worden opgeroepen. Sommige mensen kunnen geen klokkingen.”
Gesprek Nisa for Nisa

“Er is te weinig vrijheid van godsdienst. Debat godsdienst in openbare ruimte.”
Stadsdeelgesprek West

“Heel veel mensen zijn christelijk, moslim of katholiek. Zelf heb ik op heel veel scholen gezeten, maar ik heb geen geloof. Mijn moeder heeft me altijd daarin vrijgelaten, om zelf te kiezen. Ik heb nog steeds geen geloof en ik voel me daar prettig bij. Mijn basisschool was katholiek, mijn middelbare christelijk. Natuurlijk werden er wel dingen op die school georganiseerd die ermee te maken hebben, zoals Kerst en Pasen. Een vriendin van me zei: als je geen geloof hebt, is het vaak wat moeilijker omdat je geen doel hebt. Mijn denkwijze is anders dan die van mijn vriendinnen die wel katholiek zijn.”
Gesprek Klas ROC

“Ik vind dat scholen voor iedereen moeten zijn. De school waar ik op zat was hervormd. Niet Islamitisch, maar omdat het in West is waren er toch veel moslims. Ik vind niet dat iedereen over een kam geschoren kan worden.”
Gesprek Klas ROC

“Je hebt recht om je eigen godsdienst of overtuiging te kiezen, vind ik problematisch. Zelf is mij dit recht niet ontnomen want ik ben niet godsdienstig. Fatima gaat op sollicitatie met hoofddoek op en krijgt geen baan. Is dat nou recht op godsdienst?”
Gesprek Ex-vluchtelingen

“Ze hebben bij de UvA een discussie moeten voeren over een nieuwe stillerimte. Daar zouden moslims kunnen bidden. Dus hoeveel recht heb je om eigen godsdienst te belijden?”
Gesprek Ex-vluchtelingen

19. Je hebt het recht te denken en te zeggen wat je wil.

Een ieder heeft recht op vrijheid van mening en meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid om zonder inmenging een mening te koesteren en om door alle middelen en ongeacht grenzen inlichtingen en denkbeelden op te sporen, te ontvangen en door te geven.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Over het algemeen zijn de deelnemers die dit recht hebben genoemd tevreden over de mogelijkheden in Amsterdam om te zeggen wat je wilt.
- Een deelnemer wijst op de moeilijke taal op website van de gemeente, waardoor je mening geven bemoeilijkt wordt.
- Een aantal jongeren willen meer inspraak en een aantal deelnemers vinden dat de politie zich anders zou moeten gedragen.

Opmerkingen

“Ik vind niet dat jongeren serieus worden genomen. Ik vind dit gesprek belangrijk. Nog nooit heeft iemand zo’n soort gesprek met ons gevoerd. Als jongeren voor zichzelf opkomen wordt dat wordt gezien als onbeschoftheid. We willen meer gehoord worden. Dit gesprek is misschien een begin daarvan.”
Gesprek VWO 5 IJburgcollege

“Wij jongeren zouden meer inspraak moeten hebben over kwesties in Amsterdam (bijvoorbeeld een jongerenpanel voor de gemeente).”
Gesprek VWO 5 IJburgcollege

“Het is er niet!” (vrijheid van meningsuiting, red.)
Gesprek buurthuis Hudsonhof

“Eigenlijk heb ik niet zoveel te klagen, want ik ben best tevreden. Ik ben best actief in mijn buurt en als ik iets tot stand wil brengen dan breng ik dat op het leefbaarheidsoverleg ter sprake.”
Gesprek buurthuis Hudsonhof

“Als je met de politie praat en er is iets dat zij denken dat je hebt gedaan. Je kan niet aangeven dat je het niet hebt gedaan want ze gaan er vanuit van wel.”
Gesprek Klas ROC

Ik voel me toch bijzonder bevoorrecht in Amsterdam te kunnen leven. We zitten hier en alles kunnen zeggen wat we denken.”
Dialogocafé Olympia

“Bij demonstraties loopt de politie vaak te dichtbij en wordt je na afloop om je persoonlijke gegevens gevraagd, terwijl je niet weet wat daarmee gebeurt. Sommige groepen hebben daar meer last van dan andere. Ik vind dat de burgemeester zich meer moet aantrekken van wat er gebeurt. Bepaalde groepen in maatschappij worden behandeld alsof ze bij voorbaat schuldig zijn.”
Gesprek De Nieuwe Poort

“Je hebt recht om je mening te uiten, maar je moet verdomd goed weten wanneer je het kan uiten.”

Stadsdeelgesprek Oost

“Ik heb een keer geprobeerd mijn mening te geven bij de gemeente. Ik was op een pagina waar ik mijn mening kon geven over een beleidsstuk. Maar dat was zo juridisch technisch, ik moest bijna elk woord opzoeken in de Van Dale. Ik heb echt mijn best gedaan om het goed te lezen. Ik heb mijn mening opgeschreven en ingediend voor de termijn, en er vervolgens nooit meer iets van gehoord. Dat was in maart van dit jaar. Ik denk dat de beleidsmakers out of touch zijn met de realiteit, en met de verschillende groepen mensen. Stukken moeten in een heldere taal worden geschreven.”

Gesprek De Nieuwe Poort

20. Je hebt recht een vereniging op te richten. Niemand mag je dwingen ergens lid van te worden.

1. *Een ieder heeft recht op vrijheid van vreedzame vereniging en vergadering.*
2. *Niemand mag worden gedwongen om tot een vereniging te behoren.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit recht is nauwelijks te sprake gekomen. Eenmaal werd aangegeven dat de overheid wel een rol heeft in het beschikbaar stellen van locaties voor verenigingen.

Opmerkingen

“Ik ben heel blij met deze ontmoetingsplek, maar ik maak me zorgen dat het blijft bestaan. Laatst zou Het Bakken wegens bezuinigingen moeten sluiten, maar daartegen zijn we in opstand gekomen. Toen ik het verhaal had verteld over waarom we het centrum zo hard nodig hebben, was iedereen stil.”
Ouderenontmoetingscentrum Het Bakken

21. Je hebt het recht om mee te doen aan verkiezingen en je verkiesbaar stellen.

1. *Een ieder heeft het recht om deel te nemen aan het bestuur van zijn land, rechtstreeks of door middel van vrij gekozen vertegenwoordigers.*
2. *Een ieder heeft het recht om op voet van gelijkheid te worden toegelaten tot de overheidsdiensten van zijn land.*
3. *De wil van het volk zal de grondslag zijn van het gezag van de Regering; deze wil zal tot uiting komen in periodieke en eerlijke verkiezingen, die gehouden zullen worden krachtens algemeen en gelijkwaardig kiesrecht en bij geheime stemmingen of volgens een procedure, die evenzeer de vrijheid van de stemmen verzekert.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit recht is nauwelijks genoemd. In een van de gesprekken werd benaderd dat er wel meer aandacht kan zijn in het onderwijs wat democratie betekent.

Opmerkingen

“Vanaf je 18e mag je stemmen, maar het is niet alsof je dan een plug-in in je hoofd krijgt en weet hoe democratie werkt.”
Buurtgesprek Tuindorp Oostzaan

22. Je hebt recht op maatschappelijke zekerheid.

Een ieder heeft als lid van de gemeenschap recht op maatschappelijke zekerheid en heeft er aanspraak op, dat door middel van nationale inspanning en internationale samenwerking, en overeenkomstig de organisatie en de hulpbronnen van de betreffende Staat, de economische, sociale en culturele rechten, die onmisbaar zijn voor zijn waardigheid en voor de vrije ontplooiing van zijn persoonlijkheid, verwezenlijkt worden.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Veel deelnemers aan de mensenrechtengesprekken vinden dat het recht op maatschappelijke zekerheid onder druk staat. Door de bezuinigingen in de zorg komt de kwaliteit en de toegankelijkheid ervan onder druk.
- Ook noemen veel ouderen het gat in de AOW van een aantal Amsterdammers als een schending van hun recht op maatschappelijke zekerheid.

Opmerkingen

“Ik ben geboren in Nederland, ik heb hard gewerkt. Nu ik met pensioen ben, krijg ik te horen dat ik mijn pensioen en AOW niet volledig krijg, omdat ik geen Nederlander ben.”
Buurtbijeenkomst Westerdok

“Ik ben het ermee eens, ik krijg ook niet genoeg AOW.”
Buurtbijeenkomst Westerdok

“Heel veel mensen hebben onvolledige AOW, met name Surinamers. Dit is de grootste groep die hieronder lijdt. Terwijl we al tig keer hebben geprotesteerd in Den Haag.”
Buurtbijeenkomst Westerdok

“Hoe er in de zorg omgesprongen wordt met bepaalde voorzieningen. Voor de buitenwereld is Nederland wel behulpzaam. Maar er zijn hier schrijnende dingen waarbij de deur dichtgaat voor sommige mensen, zoals voor gehandicapten.”
Buurtbijeenkomst Westerdok

“Ik ben er ook niet voor dat alle verzorgingstehuizen voor ouderen gesloten worden. Niet alle ouderen kunnen op zichzelf terugvallen. Nederland vergrijsst, je hebt zo veel ouderen die dement worden en opgevangen moeten worden. Die kun je toch niet alleen laten of aan hun kinderen overlaten.”
Buurtbijeenkomst Westerdok

“Over de zorgverzekering: mensen die een uitkering krijgen, en mensen die net boven minimuminkomen komen, moeten rond de 130 euro aan zorgkosten betalen. De eigen bijdrage wordt steeds verhoogd. Mensen betalen heel veel maar wat ze terugkrijgen is heel weinig. Ik ken mensen die niet naar de dokter gaan door de betaling van de eigen bijdrage. Dan worden de klachten nog erger.”
Buurtbijeenkomst Westerdok

“Zorg en sociale zekerheid. Nu ik niet meer werk heb ik daar veel last van. Nu ben ik met pensioen, maar ik zie dat er veel van me afgenomen wordt. Ik had altijd een vaste baan. Maar mijn kinderen moeten er elke paar jaar vier maanden uit. Daarom ben ik negatief.”
Buurtbijeenkomst Westerdok

“Het gros van de ouderen is tussen hun 14e en 18e levensjaar begonnen met werken. Het is niet altijd van: wat heb ik een leuke baan gehad.”
Buurtbijeenkomst Westerdok

“Mensen van die tijd hebben zich de lam Lazarus gewerkt om iets op te bouwen, en nu valt alles in de soep. Wij moeten ook nog eens bezuinigen op alles wat we doen. Onze kinderen van 20 jaar zijn te oud om te werken, want ze willen iemand van 15. Er hoeft geen armoede te zijn in dit land, maar de hele regering deugt niet.”
Buurtbijeenkomst Westerdok

“Geef mensen een basisopleiding als ze in Nederland komen. Dat ze zorg krijgen en onderwijs, en in contact kunnen komen met andere mensen.”
Gesprek Huis van de Wijk ‘t Blommetje

“Je kiest er niet voor om ziek te zijn, maar het kost veel geld. Ik heb een goede verzekering, comfort plus. Maar lang niet iedereen kan dat betalen. Dat treft me. Dus de overheid, in dit geval Schippers of Van Rijn, zouden daar iets aan moeten doen. Je moet steeds meer betalen voor minder, waar ligt de grens? Ze hebben veel geld en toch vragen ze steeds meer. Dus het gaat om een recht op maatschappelijke zekerheid.”
Gesprek Huis van de Wijk ‘t Blommetje

“Laat de overheid de schuld van mensen met een minimumloon kwijtschelden, zodat ook zij hun zorgkosten kunnen betalen.”
Gesprek Huis van de Wijk ‘t Blommetje

“Je merkt het bij ouderen; mensen krijgen bijvoorbeeld huishoudelijke hulp. De één krijgt de hulp wel en de ander niet. En dat dan onduidelijk is waar dat dan in zit. Het lijkt wel alsof dat willekeurig is.”
Gesprek Transcafé in Manorhotel

“Soms is het verstandig om te doen of het slechter met je gaat het eigenlijk gaat, om te krijgen waar je recht op hebt. Dat is niet goed voor je zelfbeeld en het is demotiverend. Er wordt teveel gekeken naar of je bruikbaar bent voor de maatschappij.”
Gesprek Assadaaka Community

“Er lopen steeds meer verwarde mensen op straat. Die verdienen meer aandacht.”
Gesprek VWO 5 IJburgcollege

“Kinderen van deze tijd zijn anders dan vroeger. Ze willen alleen maar leuke dingen en gadgets, alles is duur.”
Gesprek Nisa for Nisa

“Ik vind Amsterdam geen rotstad maar een mooie stad. Maar als ik denk aan Amsterdam, denk ik aan Nederland. Hoe moeilijk zij het maken voor mij om aan medicijnen te komen. Ze worden wel vergoed, maar er wordt heel moeilijk over gedaan. Nederland accepteert het niet: cannabis. Het is gedoogd maar ze doen er moeilijk over. Het is mijn medicijn.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“Ik ben niet tevreden over de woningen voor jongeren. We hebben wachtlijsten van 7 of 10 jaar. Als je jongeren wil houden in je stad, moet je voor primaire levensbehoeften zorgen.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“Wat bij ons sterk naar voren komt is de verharding van de maatschappij als het gaat om bepaalde groepen, bijvoorbeeld psychiatrische patiënten en asielzoekers. Die moeten gelijke rechten hebben. Verder kwam in ons groepje voorbij dat je vaak hoort dat je op je uiterlijk wordt beoordeeld. Mensen die alleen maar thuis zitten. En de publieke ruimte die van ons

allemaal zou moeten zijn wordt steeds meer ingericht voor bepaalde groep succesvolle Amsterdammers.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“Alle gesprekken over maatschappelijke zekerheid hebben me echt geraakt. Dat wij hieronder moeten lijden, je hebt recht op maatschappelijke zekerheid en dat is haar ontnomen. Ze moet elke dag bewijzen dat ze ziek is. We gaan terug naar Amerikaanse toestanden. Alles wat hier besproken is eindigt weer bij de politiek.”
Buurtgesprek Het Sieraad

- “De bezuinigingen op hulp in het huishouden zijn een hele slechte zaak. Er is geen zicht meer op hulpbehoevende mensen en het vergroot de eenzaamheid.”
Gesprek Buurthuis Hudsonhof

Mijn zoon is aan zijn hart geopereerd, hij is 20 jaar oud. In mijn huis zit heel veel schimmel. De woningbouw wil niet controleren/helpen. Wat moet er gebeuren? De woningbouw moet helpen.
Gesprek Buurthuis Hudsonhof

“Er zijn te veel managers. Er moeten mensen zijn die ons kunnen helpen als er iets aan de hand is, niet altijd die je vertellen hoe je het moet doen. Dat je nummers moet kiezen als je aan de telefoon bent moet bijvoorbeeld anders. Met persoonlijke aandacht erken je iemands menselijkheid. Nu vlieg je ze voorbij in feite, door ze te behandelen als product.”
Gesprek Eetclub in Buurthuis de Havelaar

“Ik vind het een groot risico van de bezuinigingen in de zorg dat je mensen de verkeerde medicijnen kan geven. Het gevaar zit ook in dat mensen kunnen vallen. Ik kan niet de hele afdeling bekijken.”
Gesprek Eetclub in Buurthuis de Havelaar

“De gezondheidszorg is niet goed geregeld voor ouderen. Ik werk zelf in de ouderenzorg en vind het schandalig: mensen die knoeperhard hebben gewerkt en vroeger een gebakje kregen op zondag, krijgen nu een koekje. Er wordt echt bezuinigd op inkopen.”
Gesprek Eetclub in Buurthuis de Havelaar

“Ik vind eenzaamheid onder ouderen een groot probleem. De recente wijzigingen in de zorg zijn voor veel (veelal oudere) zorgbehoevende mensen mensonterend.”
Dialogocafé Olympia

“Ik vind het heel goed leven in Amsterdam: alles is geregeld tot de kist aan toe.”
Gesprek Eetclub in Buurthuis de Havelaar

“Je wordt ouder, je kan minder doen, en je krijgt minder hulp. Klopt helemaal niks van. Bij WMO zijn wel korte keukentafelgesprekken. Maar het moet door deskundige mensen bekeken worden, per geval. Niet klakkeloos een aantekening op een papier. Mijn zus woont niet in Amsterdam maar heeft een schouderprothese en kan niets doen, maar krijgt maar 4 uur hulp. Het recht op thuiszorg wordt echt beperkt.”
Gesprek Eetclub in Buurthuis de Havelaar

“Ik heb thuiszorg, want ik heb een knieoperatie gehad. Zieke en oudere mensen worden niet genoeg geholpen.”
Gesprek Eetclub in Buurthuis de Havelaar

“Ik ben 26 en al een tijdje chronisch ziek. Ik heb een ziekte die niet erkend is, dus ik krijg niets vergoed. Ik moet het allemaal zelf betalen. Het enige wat ik vergoed krijg is antibiotica. Het gaat om 1500 euro in de maand aan medicatie en behandeling en zo. Ik krijg 400 euro per jaar

van de overheid. Ik heb de back up van mijn ouders. Als ik dat in mijn eentje zou moeten ophoesten zou ik dat niet kunnen.”
Gesprek Klas ROC

“Tot voor kort konden wij ouderen nog gymnastieken en zwemmen in het Ronald McDonaldshuis, maar dat is sinds kort niet meer mogelijk. Daardoor hebben we nu een tekort aan voorzieningen om in beweging te blijven.”
Ouderenontmoetingscentrum Het Bakken

“Ik vind dat er te weinig rekening wordt gehouden met ouderen met betrekking tot de zorgvoorziening. Het is onhandig dat er vaak afspraken voor mij worden ingepland die niet uitkomen. Terwijl die bezoeken voor mijn gezondheid essentieel zijn.”
Gesprek Ouderenontmoetingscentrum Het Bakken

“Mijn man lijdt aan Alzheimer en zit in een verzorgingstehuis. Daar zijn ze sinds kort overgestapt op diepvriesmaaltijden, waardoor hij nu helemaal geen “normale” warme maaltijden meer binnenkrijgt.”
Gesprek Ouderenontmoetingscentrum Het Bakken

“We merken veel van malafide incassobureaus. Vooral mensen die achterlopen met het betalen van hun zorgverzekering. Dat gebeurt veel in Zuidoost.”
Gesprek Profor

“Er is een meldpunt voor huisjesmelkers toch? Er zou een anoniem meldpunt moeten komen.”
Gesprek Profor

Een vrouw vindt het moeilijk de rechten van gehandicapten in de mensenrechtenverklaring te herkennen. “Ik vind het gek dat in de rechten van gehandicapten niet in deze 30 artikelen te vinden zijn. De praktijk, het dagelijks leven, bewijst dat het niet vanzelfsprekend is dat deze rechten gelden voor mensen met een beperking. Niemand controleert of een gebouw toegankelijk genoeg is.”
Stadsdeelgesprek Oost

“Bij toegankelijkheid sta je nooit stil. Ik vond het een eyeopener. Ik werk voor een organisatie die computerlessen aanbiedt. Maar is het wel voor iedereen toegankelijk? De complexiteit van gebouwen voor gehandicapten is iets om over na te denken.”
Stadsdeelgesprek Zuidoost

“Ik ben geschrokken over wat je vertelde over Curaçao en blanken en zwarten: ik realiseerde me dat daar in apartheid werd geleefd. Apartheid herken ik wel omdat ik gehandicapt ben.”
“Mevrouw u kunt hier niet naar binnen.”
Stadsdeelgesprek Zuidoost

“Veel bewoners in Zuidoost hebben geen zekerheid door de omstandigheden waar zij in wonen. Door de marktwerking in bijvoorbeeld de zorg worden steeds meer mensen uitgesloten van basisvoorzieningen. Zorg wordt steeds duurder, en er wordt steeds minder vergoed.”
Stadsdeelgesprek Zuidoost

“Ik woon al een jaar gedwongen bij mijn ex-man, omdat ik nergens anders terecht kan. Sociale woningen moeten geen koopwoningen worden. Hier in de buurt gebeurt dat ook overal. Mensen moeten in gigantisch dure woningen gaan wonen, waardoor mensen in de schulden komen. Omdat er geen huisvesting meer in Amsterdam is.”
Gesprek Eetclub in Buurthuis de Havelaar

“Ik heb geluk in deze stad. Ik mag zijn wie ik wil zijn. Alle culturen en verschillen leven door elkaar heen. Het enige jammere is dat niet iedereen even veel toegang heeft tot dezelfde voorzieningen. Werken en wonen is bijvoorbeeld anders door waar je ouders vandaan komen, je huidskleur, je naam of je geloofsovertuiging.”
Stadsdeelgesprek West

“Daklozen zouden geen boete van 140 euro moeten krijgen als ze buiten slapen, of als ze om half vier 's nachts keurig achter een bosje staan te plassen. Er zijn hele geschikte agenten die mensen kennen. Maar vanmiddag sprak ik een dakloze die iets te traag was met het tonen van zijn ID-kaart. Hij kreeg een boete van 90 euro.”
Stadsdeelgesprek Centrum

23. Je hebt recht op werk dat je zelf kiest, met een eerlijk loon.

1. *Een ieder heeft recht op arbeid, op vrije keuze van beroep, op rechtmatige en gunstige arbeidsvoorwaarden en op bescherming tegen werkloosheid.*
2. *Een ieder, zonder enige achterstelling, heeft recht op gelijk loon voor gelijke arbeid.*
3. *Een ieder, die arbeid verricht, heeft recht op een rechtvaardige en gunstige beloning, welke hem en zijn gezin een menswaardig bestaan verzekert, welke beloning zo nodig met andere middelen van sociale bescherming zal worden aangevuld.*
4. *Een ieder heeft het recht om vakverenigingen op te richten en zich daarbij aan te sluiten ter bescherming van zijn belangen.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- De meeste opmerkingen over dit recht werden gemaakt door jongeren. Zij vinden het minimumjeugdloon in strijd met dit artikelen.
- Ook geven een aantal deelnemers aan dat er in de schoonmaakbranche veel schendingen plaatsvinden.
- Ook wordt het feit dat er gewoon te weinig werk is en dat daarvoor meer aandacht moet komen genoemd.

Opmerkingen

“Ik ben voor meer werkgelegenheid voor jongeren vanaf 19 jaar en ouder. Daarom is er nu zo veel criminaliteit.”

Buurtbijeenkomst Westerdok

“Jongeren krijgen steeds kortere contracten. Wat doet de regering hier voor die jeugd? Zij hebben geen werk. Krijgen ze wel een woning waarvoor ze 700 euro moeten betalen, maar hebben ze vervolgens de eerste drie maanden geen salaris.”

Buurtbijeenkomst Westerdok

“Ik heb een positieve ervaring in het verleden met recht op werk. Vroeger als je nog geen werk had kon je van sociale voorzieningen genieten. Dat was vroeger beter geregeld dan nu.”

Buurtbijeenkomst Westerdok

Jeugdthunk Stichting Dock:

Studeren bereidt ons voor op een baan. Hoe gaat het daar dan mee? Een van de jongens: “Na mijn opleiding wil ik baan. Dan ga ik een paar jaar in dienst, en daarna wil ik voor mezelf beginnen. Het voelt als een keuze, niet als iets verplichts. Daar ben ik tevreden mee.”

“Ik werk in de schoonmaakbranche met bijna alleen maar buitenlanders. Die werken dus keihard: vijftig, zestig uur per week. Van zo’n hoteleigenaar moeten ze dan vijf kamers per uur schoonmaken, wat onmogelijk is, maar ze krijgen wel maar een uur betaald. Het komt er dus op neer dat deze mensen zestig uur per week werken voor een salaris dat ónder het minimumloon ligt. Kijk, en dan zeg je, in de bijstand krijg je erg weinig geld, maar dan krijg je nog véél meer dan mensen die elke dag werken en lange dagen maken. Dus, het minimumloon, dat is al lang niet meer het minimumloon.”

Transcafé in Manorhotel

“Je hebt een miljoen arbeidsmigranten, tegenover een gigantische groep werkloze mensen. Dat is een heel vreemde verhouding in de maatschappij.”

“Ik werk elke dag met arbeidsmigranten en kan je vertellen dat ze zich echt te pletter werken, voor ons, in die rotbanen. Ze werken zelfs zo hard, dat ze amper tijd hebben om de taal te leren. Omdat ze de taal niet spreken, weten ze ook niet goed hoe ze aan goede voorzieningen moeten komen, terwijl ze wel brood verdienen voor veel mensen. Ook zijn ze vaak bang om hun stem te laten horen, terwijl ze hier gewoon rechtmatig zijn. Het gaat dan vaak om Polen en Bulgaren. Vluchtelingen heb je ook wel, maar die zijn toch in de minderheid.”
Transcafé in Manorhotel

“Als ik bij de Albert Heijn verplicht moet overwerken zonder hiervoor betaald te krijgen, is dat in strijd met mijn recht op een eerlijke beloning. Natuurlijk is dit in vergelijking met de schending van andere mensenrechten niet zo heel dramatisch.”
Klas VWO 5 IJburgcollege

“Ik ken hardwerkende mensen die heel graag willen werken, maar die de kans niet krijgen.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“We hebben in Amsterdam allemaal een redelijk bestaan, hoewel niet iedereen werk heeft.”
Buurthuis Hudsonhof

“Er is geen werk. Dan kom je bij het UWV en moet je iets gaan doen, waar je geen volwaardig loon voor krijgt.”
Eetclub in Buurthuis de Havelaar

“Als leraar pleit ik voor anoniem solliciteren. Ik zie nog te vaak dat leerlingen met een moeilijke achternaam niet worden uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek, en Jantje Jansen wel.”
Stadsdeelgesprek Zuid

“Asielzoekers vind ik een lastige kwestie. Ik gun iedereen veiligheid, maar denk ook: “Moeten wij dat dan betalen, is er wel plek?” Die mensen moeten toch ook werken. Straks hebben wij geen werk meer, omdat zij goedkoper zijn.”
Gesprek klas ROC

“Ik was stagiair bij een organisatie, toen ik ineens zonder waarschuwing een telefoontje kreeg dat mijn stage werd beëindigd. Er werden wat vage redenen genoemd. Toen heb ik mijn studieloopbaanbegeleider ingeschakeld, die zei dat mijn Nederlands niet goed genoeg is. Ik dacht: “dit klopt niet”, heel frustrerend. En triest want ik ging ook achterlopen op mijn medeleerlingen. Het gaat om het recht op onderwijs en werk.”
Gesprek Profor

“Ik ken veel mensen met een nulurencontract. Ze krijgen geen vakantietoelage, et cetera. Ik weet van een jongen dat hij 9 euro per uur verdient, inclusief vakantie en alles.”
Gesprek Profor

“We moeten per casus kijken of iemand een eerlijk loon krijgt. Ik ben zelfstandig ondernemer. Het loopt erg slecht en ik heb 3 kinderen. Ik heb geen recht op bepaalde sociale voorzieningen omdat ik zelfstandig ondernemer ben, maar ik heb wel toeslagen en dergelijke moeten betalen. Ik werk al 20 jaar, wie gaat mij nu nog aannemen? Het is voor mij een deur op een kiertje. Het is heel erg slecht op dit moment. Jongeren met een uitkering, die soms kerngezond zijn, krijgen wel geld.”
Gesprek Profor

“Ik ben een werkzoekende man van 57, een hele moeilijke leeftijd. Je wordt beoordeeld op je leeftijd, niet op je ervaring.”
Gesprek Profor

“Ik was op sollicitatiegesprek. Toen zeiden ze: “Leuk dat je er bent, maar we hebben alleen jonge mensen nodig. Ik was eigenlijk wel blij dat ze eerlijk waren.”
Gesprek Profor

“Mijn diploma wordt in Nederland niet erkend. Als ze eens wisten hoe hard ik moest vechten om naar de universiteit te mogen gaan in mijn land.”
Gesprek Ex-vluchtelingen

“Als vrouw heb ik nooit meegemaakt dat ik een eerlijk loon krijg voor wat ik doe. Elke keer moet ik vechten om erkenning te krijgen.”
Gesprek Ex-vluchtelingen

“Ik denk dat Amsterdams diversiteitsbeleid veel beter kan: dit moet een veel hogere urgentie krijgen en gedeeld worden met de mensen over wie het gaat.”
Gesprek Ex-vluchtelingen

“Wat zou een punt zijn voor dit gebied? Dan verwijst ik naar de zwakke economische en sociale positie van de mensen hier. Jongeren ervaren discriminatie op de arbeidsmarkt. Dat heeft een topprioriteit. De gemeente Amsterdam doet er gelukkig al wel iets aan. Hoe kan je meer mensen uit verschillende groepen aan het werk krijgen?”
Stadsdeelgesprek Zuidoost

“Mensen moeten gewoon aan het werk geholpen worden. Vooral mensen die veel sollicitatiebrieven per week sturen moeten een kans krijgen.”
Stadsdeelgesprek Zuidoost

“Ik wil eerlijk betaald worden voor mijn werkuren: ik krijg te weinig betaald.”
Wie kan daar iets aan doen? “De ondernemers: de eigenaren moeten de uitbetalingen eerlijk verdelen.”
Gesprek VMBO Brederocollege

“Niet iedereen kan makkelijk rondkomen en mensen die willen werken kunnen maar geen werk vinden.”
Stadsdeelgesprek West

“Door de crisis wordt er gereorganiseerd op mijn werk. Ik moet dingen accepteren die ik niet leuk vind en werken voor een lager salaris. Ik vind dat ik zou moeten kunnen uiten tegen een meerdere, maar in het bedrijfsleven heb je veel minder bescherming dan bij de overheid. Daar heb je ombudsmannen.”
Gesprek Yogagroep Zuidoost

24. Je hebt recht op vrije tijd en vakantie.

Een ieder heeft recht op rust en op eigen vrije tijd, met inbegrip van een redelijke beperking van de arbeidstijd, en op periodieke vakanties met behoud van loon.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit recht is nauwelijks aan de orde gekomen. Een aantal mensen was verbaasd dat dit recht onderdeel is van de 30 belangrijkste rechten van de mens.

Opmerkingen

“Veel mensen, met name in de maatschappelijke onderlaag, hebben meerdere baantjes om rond te komen. Dit resulteert in minder tijd voor de kinderen, en ook het recht op vrije tijd en vakantie komt in het geding. Daarnaast is het deel van het budget dat opgaat aan wonen de laatste jaren fors is gestegen.”
Buurtgesprek Tuindorp Oostzaan

25. Je hebt recht op voldoende inkomen, zo nodig moet de staat voor je zorgen.

1. *Een ieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen, ontstaan ten gevolge van omstandigheden onafhankelijk van zijn wil.*
2. *Moeder en kind hebben recht op bijzondere zorg en bijstand. Alle kinderen, al dan niet wettig, zullen dezelfde sociale bescherming genieten.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Veel deelnemers maken zich zorgen dat zij niet voldoende geld inkomen hebben om de hogere kosten in de zorg of de oplopende kosten voor huisvesting te kunnen dragen. Deze opmerkingen zijn vaak onder artikel 22 (maatschappelijke zekerheid) opgenomen, maar hebben ook betrekking op dit artikel.
- Een aantal deelnemers maakt zich zorgen over dit recht door het komst van meer asielzoekers.

Opmerkingen

“Arme mensen worden steeds armer, dat weet iedereen.”
Buurthuis Hudsonhof

“Hoe kan het individu zorgdragen dat de mensenrechten van anderen worden nageleefd? Is dit geen verplichting van staatswege?”
Buurthuis Hudsonhof

“Het hangt er vanaf hoe rijk je bent en waar je woont: als ik gezond en rijk zou zijn, en in een mooie buurt woonde, dan zou Amsterdam een topstad zijn. Maar voor de mensen bij wie dit niet zo is, is het een ander verhaal. Dit is overigens deels te wijten aan het landelijke beleid, maar ook in Amsterdam wordt een beleid gevoerd dat niet zo sociaal is.”
Buurthuis Hudsonhof

“Er is een groot tekort aan sociale woningen. Er moeten meer woningen bijkomen en de huur moet verlaagd worden.”
Buurthuis Hudsonhof

“Het is optimistisch om te zeggen dat de staat voor je zorgt als je niet genoeg inkomen hebt. Dat is het idee van de welvaartsstaat, het is een verouderd paradigma. De staat wil niet voor ons zorgen, het is ieder voor zich. Ik had een halfjaarcontract, dat niet werd verlengd omdat de werkgever op zoek bleek te zijn naar een ideaal type. Daardoor belandde ik in een UWV-traject, en bleek het niet vanzelfsprekend dat de staat voor mij ging zorgen. Ik voelde letterlijk discriminatie. Voor mij heeft discriminatie te maken met het idee van de welvaartsstaat: het helpen van de zwakkeren. Als je er anders (buitenlands, red.) uitziet ben je voor staat snel een zwakkere, terwijl ik me zo niet voel: ik doe twee masters en spreek vier talen. Zorg er dus liever voor dat de arbeidsmarkt verbetert.”
Gesprek Ex-vluchtelingen

“Ik was laatst bij een oudere vrouw die alleen nog maar thee dronk omdat ze geen geld heeft om eten te kopen, en die uit huis gezet dreigt te worden. Hoe kan het zijn dat mensen in deze maatschappij zo moeten leven?”
Stadsdeelgesprek West

“In Amsterdam gaat veel goed, toch is er veel ruimte voor verbetering. Niet iedereen kan makkelijk rondkomen en er zijn veel mensen die graag willen werken, maar geen werk kunnen vinden.”
Stadsdeelgesprek West

“Ik heb het gehad over inkomen. Minimuminkomen. In sommige gevallen zijn er mazen in de wet, waardoor mensen geen minimum hebben om van rond te komen. Met schulden, maar ook worden mensen gestraft omdat ze wel werken. Ze krijgen minder dan het minimum.”
Stadsdeelgesprek West

“Ik maak me zorgen over de komst van vluchtelingen. Eerst nemen ze een baan die wij niet willen doen, maar daarna willen ze ook wat anders. Als ze ingeburgerd zijn. Hoe gaat dat er in de toekomst uitzien?”
Gesprek Klas ROC

“Wij moeten 20 jaar naar school om een beroep uit te kunnen oefenen. Dan komen zij en nemen onze banen in. Mensen gaan uiteindelijk toch voor het geld, en ze zijn een goedkopere kracht.”
Gesprek Klas ROC

“Vluchtelingen moeten een vaste verblijfplek krijgen, er staan genoeg gebouwen leeg”
Dialogocafé Olympia

26. Je hebt recht op onderwijs.

1. *Een ieder heeft recht op onderwijs; het onderwijs zal kosteloos zijn, althans wat het lager en basisonderwijs betreft. Het lager onderwijs zal verplicht zijn. Ambachtsonderwijs en beroepsopleiding zullen algemeen beschikbaar worden gesteld. Hoger onderwijs zal openstaan voor een ieder, die daartoe de begaafdheid bezit.*
2. *Het onderwijs zal gericht zijn op de volle ontwikkeling van de menselijke persoonlijkheid en op de versterking van de eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Het zal het begrip, de verdraagzaamheid en de vriendschap onder alle naties, rassen of godsdienstige groepen bevorderen en het zal de werkzaamheden van de Verenigde Naties voor de handhaving van de vrede steunen.*
3. *Aan de ouders komt in de eerste plaats het recht toe om de soort van opvoeding en onderwijs te kiezen, welke aan hun kinderen zal worden gegeven.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Veel deelnemers aan de mensenrechtengesprekken vinden dat het in Amsterdam goed gaat met het recht op onderwijs.
- Zorgen zijn er over het recht op onderwijs voor Amsterdammers met een beperking of een psychiatrische aandoening.
- Ook maken deelnemers opmerkingen over het recht op onderwijs over wat je mensenrechten zijn.

Opmerkingen

“Sommige zaken zijn goed geregeld voor alle Amsterdammers, zoals onderwijs. Iedereen heeft er recht op, en kan een passend soort onderwijs volgen.”
Sociologiestudenten

“Ik ben van Colombiaanse afkomst, daar hebben mensen geen recht op onderwijs. Ik ben echter geboren op Aruba en daarom heb ik wel recht op onderwijs. Maar mijn Colombiaanse familie heeft dit niet.”
Gesprek Biculturele LHBT's

“Op deze school kan je wel zeggen dat het eerlijk gaat. Ik heb het gevoel dat je hier alles kunt bespreken.”
Gesprek Klas ROC

“Op moment dat ik met een studie wilde beginnen kreeg ik te weinig stufi omdat mijn moeder te veel zou verdienen. Volgens hen moest ik mijn moeder aanklagen. Maar ze heeft dat geld gewoon niet.”
Gesprek Biculturele LHBT's

Sommige zaken zijn goed geregeld voor alle Amsterdammers, zoals onderwijs. Iedereen heeft er recht op, en kan een passend soort onderwijs volgen.
Gesprek sociologiestudenten

Ik vind dat het goed gaat met het recht op onderwijs. Al gooit de nieuwe regeling voor studiefinanciering wel wat roet in het eten: “Het demotiveert om naar school te gaan.”
Meerdere aanwezigen laten een instemmend geluid horen.
Gesprek Jeugdhonk Stichting Dock

“Ik heb wel het idee dat Nederland op het gebied van wetgeving zichzelf op sommige punten tegenspreekt. Toch ben ik blij dat ik Nederland woon, als ik naar andere landen kijk. Dat ik naar school mag en mag werken.”
Gesprek Klas ROC

“Op dit moment zou ik Amsterdam een 8 geven, maar de toekomst baart me zorgen. Vroeger waren er meer kansen. Een opleiding was voor iedereen binnen handbereik. Maar dat begint heel langzaam te veranderen. Jongeren die hier zijn opgegroeid, kunnen het land worden uitgezet. Dat moet heel moeilijk zijn. Daarnaast zijn er nieuwe regels voor studiefinanciering, waardoor studies onbetaalbaar zijn geworden. Dat zag ik allemaal niet aankomen.”
Gesprek Huis van de Wijk ‘t Blommetje

“Er moet iets gebeuren tegen de economische ongelijkheid. Het kan al beginnen bij het onderwijs. Iedereen heeft recht op onderwijs. Het kan heel goed beginnen. Verder is het woordje “empathie” blijven hangen, misschien moet de overheid meer empathie hebben.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“In de praktijk is er in het regulier onderwijs geen plek voor lichamelijke gehandicapten, die geestelijk wel gewoon mee zouden kunnen komen in het reguliere onderwijs. Dit blijkt een algemeen dilemma voor gehandicapte kinderen: onderwijs blijkt niet zo vanzelfsprekend als we in Nederland misschien denken.”
Gesprek Assadaaka Community

“Er zijn kinderen (met beperkingen) die thuiszitten, niet naar school gaan, omdat de scholen niet weten hoe ze in de behoeften van de kinderen kunnen voorzien.”
Gesprek Buurthuis Hudsonhof

“Uitsluiting, bijvoorbeeld op het gebied van educatie, zou bovenaan de agenda moeten staan. Ik heb het dan over jongeren, maar ook over ouderen.”
Stadsdeelgesprek Zuid

“Door mijn lichamelijke beperking heb ik mijn opleiding niet af kunnen maken, maar ik zou graag iets met mijn kwaliteiten willen doen. Iedereen moeten kunnen leren.”
Stadsdeelgesprek Zuid

“Ik ken iemand die ondanks haar handicap sociale politicologie kon studeren aan de universiteit. Dit is bemoedigend. *Het allerliefst willen we zichtbaar onderwijs, dat is de enige manier om voor meer tolerantie te zorgen.*”
Stadsdeelgesprek Oost

“Ik heb gewerkt in de jeugdpsychiatrie waar ik veel kansarme jongeren heb gezien. Ze krijgen de kans ook niet meer. Dat is een groot probleem bij de ROC. Die heeft namelijk een aannameplicht. Ook zonder middelbare schooldiploma kan je daar binnenkomen. Nu hielp ik een keer een jongen die daar niet werd toegelaten. Ik heb toen de ROC gebeld voor een verklaring. Ze gaven toe dat ze gewoon niet meer iedereen aannemen. Voor een grote groep is er dus geen recht op onderwijs.”
Gesprek Ex-vluchtelingen

“Als je de Nederlandse taal wil leren, moeten je nu betalen. Voorheen kreeg je subsidie, nu kost het ongeveer 500 euro per maand. De ROC was gratis. Iedereen moet het inburgeringsexamen doen. Maar je moet het wel zelf betalen, terwijl je recht hebt op onderwijs. Als je jong bent en nog de kans hebt om de Nederlandse taal goed onder de knie te krijgen, is het dus ook duur. Dat is een obstakel.”
Gesprek Nisa for Nisa

“Amsterdammers worden in ongelijke mate geconfronteerd met mensenrechtenschendingen en hebben hier ook niet allemaal evenveel oog voor. Oftewel: kennis van de eigen rechten en

die van anderen schiet te kort. Dit maakt de verwezenlijking van ieders rechten, vooral die van kwetsbare groepen, moeilijker.”
Stadsdeelgesprek Nieuw-West

“Er moet een rechteneducatie komen voor volwassenen en kinderen. Verschillende ‘soorten’ Amsterdammers moeten met elkaar in gesprek gaan.”
Stadsdeelgesprek Nieuw-West

“De gemeente, maar ook scholen en (buurt)organisaties zouden gesprekken moeten faciliteren zodat mensen van elkaar leren. Daarnaast zou mensenrechteneducatie geïstitutionaliseerd moeten worden.”
Stadsdeelgesprek Nieuw-West

27. Je hebt recht om te genieten van kunst en cultuur. Artistieke vrijheid moet worden beschermd.

1. Een ieder heeft het recht om vrijelijk deel te nemen aan het culturele leven van de gemeenschap, om te genieten van kunst en om deel te hebben aan wetenschappelijke vooruitgang en de vruchten daarvan.
2. Een ieder heeft het recht op de bescherming van de geestelijke en materiële belangen, voortspruitende uit een wetenschappelijk, letterkundig of artistiek werk, dat hij heeft voortgebracht.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit recht is nauwelijks aan de orde gekomen in deze gesprekken.

Opmerkingen

“Wat mij betreft is Amsterdam een topstad. Vroeger was het hier veel minder vrij. Jazzmuziek was verboden. Op de Nieuwmarkt bij de Cotton Club speelden we even snel jazz maar als de politie kwam gingen we weer weg.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“Het is belangrijk dat je dingen mag zeggen die je wil en dat er veel aandacht wordt gegeven aan kunst en cultuur in Nederland.”
Stadsdeelgesprek West

28. De regering moet ervoor zorgen dat je mensenrechten worden nageleefd.

Een ieder heeft recht op het bestaan van een zodanige maatschappelijke en internationale orde, dat de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, daarin ten volle kunnen worden verwezenlijkt.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Er is een aantal keren in de gesprekken gediscussieerd over dit recht. Sommigen vinden dat de overheid niet alles kan regelen. Anderen verwachten juist een actievere staat.

Opmerkingen

“We gaan terug naar Amerikaanse toestanden. Alles wat hier besproken is eindigt weer bij de politiek.”

Buurtgesprek Het Sieraad

“Als er een probleem is met je woning word je vaak van het kastje naar de muur gestuurd; problemen worden niet structureel opgelost.”

Buurthuis Hudsonhof

“Al zijn er altijd wel mensen die zich benadeeld voelen. Daar moet dan iets aan gedaan worden. Dan is de conclusie een gigantische verzorgingsstaat.”

Gesprek Sociologiestudenten

“Ik heb een ziekte en word achtergesteld qua onderwijs en vergoeding voor medicijnen. Geef mensen de mogelijkheid het zelf uit te zoeken. Als ik kan aantonen dat er een arts in Nederland is die me kan helpen, dan is dat geen geldverspilling. Maar dat zou de overheid me nu niet laten doen. Geef mensen de mogelijkheid bepaalde dingen aan te vechten en zeg niet “joe, zoek het maar uit”.”

Gesprek Sociologiestudenten

“Er valt nog een hoop te verbeteren bij de Nederlandse zorginstellingen. Chronisch zieke mensen moet de mogelijkheid worden geboden dit op te lossen, ook als hier marihuana aan te pas komt. Het is mensonterend om te zeggen: sorry we kunnen je niet helpen, ga jij maar de rest van je leven pijn lijden.”

Gesprek Sociologiestudenten

“Ik ben van mening dat de regering dat niet moet doen, uiteindelijk ben jij degene die het moet doen. Ik vind meer dat de gemeenschap dat moet doen. Het recht is niet zozeer bij mezelf aangetast.”

Gesprek Klas ROC

“De politici voelen zich te goed voor ons. Zij worden alleen beïnvloed door invloedrijke mensen uit het bedrijfsleven.”

Gesprek Ouderenontmoetingscentrum Het Baken

“Regelingen zijn soms zo rigide dat mensen onder het vangnet schieten. Basisrechten moeten voor iedereen gelden. Kijk naar hoe de optelsom van individueel leven ertoe kan leiden dat iemand onder minimum glijdt – kijk naar de reële situatie. Hoeveel geld houdt iemand over?”

Stadsdeelgesprek Zuidoost

“Wat ik merk in discussies in de sociale media: wanneer er aandacht is voor een vorm van discriminatie, bijvoorbeeld over zwarte Piet, dat er dan mensen zijn die daarop springen. De ene soort discriminatie wordt boven de andere gezet. “VN moet zich niet bezig houden met zwarte piet.” Maar het gaat allemaal om hetzelfde, als je last hebt van achterstelling moet je elkaar weten te vinden. Seksuele geaardheid, kleur, handicap: het gaat allemaal om discriminatie. De anderen moeten ook zien dat het gebeurt en dat je het doet. Je moet vooral luisteren en je niet aangevallen voelen.”
Stadsdeelgesprek Zuidoost

29. Je hebt de plicht om voor de rechten van anderen zorg te dragen.

1. *Een ieder heeft plichten jegens de gemeenschap, zonder welke de vrije en volledige ontplooiing van zijn persoonlijkheid niet mogelijk is.*
2. *In de uitoefening van zijn rechten en vrijheden zal een ieder slechts onderworpen zijn aan die beperkingen, welke bij de wet zijn vastgesteld en wel uitsluitend ter verzekering van de onmisbare erkenning en eerbiediging van de rechten en vrijheden van anderen en om te voldoen aan de gerechtvaardigde eisen van de moraliteit, de openbare orde en het algemeen welzijn in een democratische gemeenschap.*
3. *Deze rechten en vrijheden mogen in geen geval worden uitgeoefend in strijd met de doeleinden en beginselen van de Verenigde Naties.*

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Het is een aantal keren aan de orde gekomen dat voor de verwezenlijking van mensenrechten we ook naar onszelf moeten kijken, niet alleen naar de overheid.

Opmerkingen

“Mijn recht wordt wel erkend, ik voel me beschermd. Als ik de politie roep komen ze me helpen. Bij de H&M, waar ik werk, word ik soms uitgescholden door klanten. Als mijn managers dat horen, komen ze meteen helpen. Ik sta dus niet alleen, en er zijn altijd mensen die je helpen je recht in stand te houden.”
Biculturele LHBT-discussieavond

“Het gaat best goed hier, maar we hebben hier te veel mogelijkheden die we niet gebruiken. Het gaat om rechten voor de zorg van anderen.”
Buurtgesprek Het Sieraad

“In Amsterdam gaan er nog te veel dingen fout. Als hoofdstad van Nederland moeten we beter kunnen én doen. De mensen in deze stad laten nog teveel toe.”
Stadsdeelgesprek West

“Als stadsdeelvoorzitter vind ik dat je mensenrechten niet af en toe uit de kast kan nemen. Democratie moet je leren. Kinderen leren democraat te zijn, leren met elkaar te praten, en vragen om gerechtigheid.”
Stadsdeelgesprek West

“In Tuindorp is mensenrechteneducatie op scholen bij uitstek belangrijk, want als je ouders al zo'n laag zelfbeeld hebben, hoe voorkom je dan dat hun kinderen dat ook krijgen?”
Buurtgesprek Tuindorp Oostzaan

30. Niemand kan de mensenrechten van je afnemen.

Geen bepaling in deze Verklaring zal zodanig mogen worden uitgelegd, dat welke Staat, groep of persoon dan ook, daaraan enig recht kan ontleen om iets te ondernemen of handelingen van welke aard ook te verrichten, die vernietiging van een van de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, ten doel hebben.

Officiële tekst UVRM

Observaties

- Dit recht is nauwelijks genoemd.

Opmerkingen

“Er moet een tweedekansbeleid zijn voor ontspoorde jongeren. Zij hebben het recht zich alsnog op een positieve manier te ontwikkelen.”
Stadsdeelgesprek Oost.

“Ondeelbaarheid van de mensenrechten is een vereiste. Nu lijkt het soms op kwartetten: alsof het ene recht valt in te wisselen voor een ander recht, maar mensenrechten zijn één pakket.”
Buurtgesprek Tuindorp Oostzaan

“Recht op goede informatie is ook een basisrecht. Ik maak me er druk om dat overheidsinstanties steeds meer publiek/private samenwerkingen aangaan. Hetzelfde geldt voor universiteiten, die ook steeds vaker met privaat geld onderzoeken uitvoeren. Kunnen we dan nog wel onafhankelijke informatie krijgen?”
Buurtgesprek Tuindorp Oostzaan

TOT SLOT

We hebben met honderden Amsterdammers over mensenrechten gesproken. We kozen ervoor om zoveel mogelijk gesprekken te voeren, op plekken waar specifieke groepen samenkwamen. Op scholen, in het maandelijks ontmoetingscafé van de transgenders, bij het vrouwen centrum Nisa voor Nisa in Nieuw-West, en vele andere plekken. Voor ons boden die plaatsen een kans om mee te kijken in een omgeving die voor de deelnemers heel vertrouwd was en waar zij zichzelf waren. Voor de deelnemers was het bijzonder, om op hun vaste ontmoetingsmomenten opeens over andere onderwerpen te discussiëren.

Voor velen was het de eerste keer dat ze nadachten over de betekenis die mensenrechten hebben voor hun leven en hun omgeving.

De gesprekken begonnen soms onwennig, zelfs lacherig - 'er wordt hier toch niemand gemarteld' -, maar werden gaandeweg serieuzer. Mensenrechten bleken een goede ingang om met elkaar dieper te praten over de problemen die Amsterdammers ervaren, maar ook om een stil te staan bij de goede eigenschappen die Amsterdam heeft. Want veel Amsterdammers, associëren hun stad met de vrijheid om te zijn wie je wil.

Wij danken alle deelnemers aan de gesprekken voor hun vertrouwen en openhartigheid.

De Amsterdamse Mensenrechtenagenda

Toolkit Stadsgesprek

“To deny people their human rights is to challenge their very humanity.”

Nelson Mandela

Voorwoord

Deze Toolkit is gemaakt voor iedereen die een bijdrage wil leveren aan de totstandkoming van de Amsterdamse Mensenrechtenagenda door de organisatie van een Stadsgesprek. Dit gesprek heeft een format waardoor de deelnemers de 30 mensenrechten van de Universele Verklaring kennen en daarover met elkaar in gesprek gaan.

Het komende half jaar vinden overal in Amsterdam gesprekken plaats om van zoveel mogelijk Amsterdammers te horen wat zij vinden van de mensenrechten in Amsterdam. Wij willen van Amsterdammers weten wat er op de Amsterdamse mensenrechtenagenda moet komen te staan.

In deze Toolkit zit alle informatie die het mogelijk maakt om een Stadsgesprek te organiseren. Mocht u zaken missen of vragen hebben kunt u contact opnemen met ons.

Het team van de Amsterdamse mensenrechtenagenda.
mensenrechtendialoog@amsterdam.nl

Inhoud

1. Achtergrondinformatie bij Project de Amsterdamse Mensenrechtenagenda	4
2. De opzet van het Stadsgesprek	5
3. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens in verkorte versie	7
4. Instructie in stappen	8
5. Format voor verslag	9
6. Adresgegevens voor meer informatie, gespreksleiders.	10
7. Disclaimer	11
8. Bijlage 1: Uitgebreide Toelichting bij de Stadsgesprekken	12

Op de site van de gemeente staat in een apart documenten:

1. De poster met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens die u kunt printen op A1 of A2.
2. De hand-out die u kunt printen. Voor elke deelnemer is een exemplaar nodig.

1. Achtergrondinformatie bij het Project de Amsterdamse mensenrechtenagenda

Mensenrechten zijn de fundamentele waarden van de wereld waarin wij leven. Vrijheid en gelijkheid van ieder mens en de kernwaarden van iedere Amsterdammer. Maar delen alle Amsterdammers de kernwaarden wel echt met elkaar of is de tolerantie waarom onze stad bekend staat niet meer dan schijntolerantie?

Om te onderzoeken wat de Amsterdamse kernwaarden zijn en wat voor ervaringen Amsterdammers hebben met mensenrechten organiseert de gemeente door de hele stad 'Stadsgesprekken' over mensenrechten. De gemeente doet dat in samenwerking met Pakhuis De Zwijger en strategiebureau Tertium.

Als het over mensenrechten gaat, denken veel mensen direct aan het buitenland: demonstraties voor meer burgerrechten of activisten die pleiten voor persvrijheid. Maar mensenrechten gelden altijd, overal voor iedereen. Dus ook in Amsterdam. Door de verschuiving van taken van het Rijk naar gemeenten, krijgen steden een steeds grotere rol als het gaat om mensenrechten. Bij het ontwikkelen van beleid door de gemeente Amsterdam moet het daarom ook gaan over de invulling van mensenrechten voor de inwoners en gebruikers van de stad.

Er worden 8 Stadsdeelgesprekken georganiseerd op het Stadsdeelkantoor (en een in de Stopera) en 3 gesprekken per stadsdeel op plekken waar Amsterdammers al van nature samenkomen. Dit zorgt ervoor dat mensen aan het woord komen, die normaal weinig gehoord worden.

De gesprekken hebben een vast format. Na een korte inleiding worden 2 oefeningen gedaan in het begin om de aanwezigen in aanraking te laten komen met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Deze zijn kort en de nadruk dient te liggen om de tafelgesprekken en de plenaire terugkoppeling die daarna plaatsvindt. Het belangrijkste aspect van de moderatie is het creëren van een respectvolle, open sfeer waarin mensen hun verhalen kwijt kunnen. Daarnaast is het bewaken van de orde van belang, zodat iedereen aan het woord kan komen van belang.

Daarnaast is deze Toolkit ontwikkeld. Dit stelt iedere Amsterdammer die daarin geïnteresseerd is zelf in staat om een Stadsgesprek te organiseren. Alle informatie die uit deze bijeenkomsten komt wordt verzameld, verspreid geanalyseerd en aangeboden aan de wethouder op 10 december 2015.

Op basis van dat verslag zal zij tot een voorstel komen voor een Amsterdamse Mensenrechtenagenda en deze aanbieden aan de Amsterdamse gemeenteraad.

2. Opzet van het Stadsgesprek

In dit hoofdstuk lichten we kort alle elementen toe die bij het format horen. In bijlage 1 vindt u een uitgebreide opzet met een tijdsindeling en uitgebreide uitleg. Dit document kunt u bestuderen en gebruiken ter voorbereiding van uw eigen Stadsgesprek.

Bij de teksten van de oefeningen gebruiken we je/jij in plaats van u, dat is omdat wij verwachten dat de meeste Stadsgesprekken plaatsvinden tussen mensen die elkaar goed kennen en waarin tutoyeren gebruikelijk is.

Ons format bestaat uit:

- 2 oefeningen ter introductie van het thema.
- Een gesprek in groepjes van 4.
- Een gezamenlijke afsluiting.

Bij deze Stadsgesprekken hebben wij een hand-out gemaakt die u kunt vinden op de website van de gemeente Amsterdam. Deze kunt u uitprinten en uitdelen aan alle aanwezigen. Hierin staan de instructies voor de oefeningen en formulieren om opmerkingen op te schrijven. U kunt deze hand-outs aan het eind verzamelen en gebruiken voor uw verslag.

Oefening 1 Ik heb Mensenrechten

Instructie

Hang op de muur of een flipover de verkorte versie van de Universele verklaring van de rechten van de mens. U kunt deze printen op A1 of A2. Lees de Universele Verklaring van de Mens hardop met zijn allen voor. Deze is opgenomen in de hand-out.

Tekst

We zijn geïnteresseerd in de momenten waarop jij dacht: 'Ik heb (mensen)rechten'. Dat kan zijn door iets wat je zelf meemaakte, of door iets wat iemand anders heeft meegemaakt. We willen graag dat je aan je buurman/ buurvrouw vertelt wanneer je een positieve ervaring had en wanneer een negatieve ervaring. Als je wilt kun je dit in de hand-out kort opschrijven. Dan kunnen wij die ervaringen gebruiken voor ons verslag. In de hand-out staan alle stappen van deze oefening kort toegelicht.

Oefening 2: De lijn Topstad of Rotstad

Instructie

Vraag iedereen om op een lijn te gaan staan en vraag vervolgens aan de deelnemers een korte toelichting waar ze daar staan.

Tekst

We vragen je zo meteen om op te staan en een plek te kiezen op een denkbeeldige lijn tussen twee uitersten: Rotstad en Topstad.

Amsterdam Topstad

Je gaat aan het ene eind staan als je vindt dat Amsterdam een fantastische mensenrechtenstad is waar (bijna) niets meer hoeft te veranderen.

Amsterdam Rotstad

Je gaat aan het andere eind staan als je vindt dat Amsterdam helemaal geen goede stad is op het gebied van mensenrechten en veel te weinig doet of de verkeerde dingen.

Degenen die het verst aan de uiteinden staan, beginnen het gesprek. Ze leggen uit waarom ze Amsterdam een Top- of juist een Rotstad vinden als het over mensenrechten gaat. Zo ontstaat een gesprek. Als je tijdens de oefening van plek wil veranderen, omdat je je mening hebt bijgesteld, dan kan dat. Leg dan ook uit waarom je dat doet.

Groepsgesprek belangrijke kwesties

Welke misstanden op het gebied van mensenrechten moet Amsterdam zo snel mogelijk aanpakken? Aan jullie de kans te vertellen wat jullie mening is. De belangrijkste punten komen uiteindelijk terecht in de Amsterdamse mensenrechtenagenda.

We zoeken voorbeelden die goed, leuk of juist slecht zijn en waar de hele stad eens over na zou moeten denken omdat dit eigenlijk 'schandalig' is. Schrijf deze op in de hand-out.

Plenaire bespreking

Bespreek tot slot met zijn allen wat er besproken is in de groepjes, en bedenk met elkaar wat er op de Amsterdamse mensenrechtenagenda moet komen.

3. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

1. Ieder mens wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
2. De mensenrechten gelden voor wie je maar bent, waar je ook bent.
3. Je hebt recht op leven, vrijheid en veiligheid.
4. Slavernij is verboden.
5. Martelen is verboden.
6. Je hebt recht op erkenning voor de wet.
7. De wet is voor iedereen gelijk.
8. Je hebt recht op rechtsbescherming.
9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.
10. Je hebt recht op een eerlijke rechtszaak met een onafhankelijke rechter.
11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen.
12. Je hebt recht op privacy
13. Je hebt recht om te reizen waarheen je wil. Je mag ieder land (ook je eigen) verlaten.
14. Je hebt het recht om in een ander land asiel aan te vragen.
15. Je hebt recht op een nationaliteit.
16. Je hebt recht om te trouwen met wie je wil en een gezin te stichten.
17. Je hebt recht op bezit, dat mag niemand zomaar van je afnemen.
18. Je hebt het recht om je eigen godsdienst of overtuiging te kiezen.
19. Je hebt het recht te denken en te zeggen wat je wil.
20. Je hebt recht een vereniging op te richten. Niemand mag je dwingen ergens lid van te worden.
21. Je hebt het recht om mee te doen aan verkiezingen en je verkiesbaar te stellen.
22. Je hebt recht op maatschappelijke zekerheid.
23. Je hebt recht op werk dat je zelf kiest, met een eerlijk loon.
24. Je hebt recht op vrije tijd en vakantie.
25. Je hebt recht op voldoende inkomen, zo nodig moet de staat voor je zorgen.
26. Je hebt recht op onderwijs.
27. Je hebt recht om te genieten van kunst en cultuur. Artistieke vrijheid moet worden beschermd.
28. De regering moet ervoor zorgen dat je mensenrechten worden nageleefd.
29. Je hebt de plicht om voor de rechten van anderen te zorgen.
30. Niemand kan de mensenrechten van je afnemen.

4. Instructie in stappen

Instructie

Deze instructies kunt u voorlezen. Ze staan ook in de hand-out. De oefeningen gaan het beste als u zich aan de tijd houdt en de deelnemers ook telkens na de tijd die ervoor staat vraagt om door te gaan naar het volgende onderdeel. De instructies zijn voor de deelnemers na te lezen in de hand-outs.

Oefening 1: Ik heb Mensenrechten

Na het oplezen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens beginnen we met de oefening: Ik heb Mensenrechten. Leg de vier stappen van deze oefening uit.

Stap 1: 90 seconden

Schrijf in steekwoorden voor jezelf een positieve en een negatieve ervaring op.

Stap 2: 180 seconden

Vertel de voorbeelden aan je buurman/ buurvrouw (wissel na 90 seconden)

Stap 3: 90 seconden

Probeer samen te bedenken welke rechten van de lijst met 30 mensenrechten jullie eigenlijk hebben besproken.

Stap 4: 60 seconden

Een van jullie loopt naar het bord en zet een streepje achter de mensenrechten die jullie hebben besproken.

Groepsgesprek

Stap 1 (90 seconden)

Welke misstanden op het gebied van mensenrechten moeten zo snel mogelijk worden aangepakt in Amsterdam? Schrijf kort op. Heb je ook een voorbeeld?

Stap 2 (15 minuten)

Bespreek met elkaar de problemen die je hebt opgeschreven. Probeer goede voorbeelden te vinden: ken je iemand die hier last van heeft?

Stap 3 (5 minuten)

Wat moet er gebeuren en wie moet dat doen?

Stap 4 (90 seconden)

Schrijf kort op wat jullie hebben besproken.

5. Format voor verslag

We zouden heel graag willen dat u ons vertelt hoe uw gesprek is gegaan.

Omdat wij gebruik maken van een format voor alle Stadsgesprekken zouden we u willen vragen de volgende elementen mee te nemen.

- Korte sfeer impressie van de locatie en de groep aanwezigen
- Geef 2 of 3 opmerkingen weer die opvallen bij de discussies over Ik heb rechten
- Beschrijf hoe verdeling is op de lijn
- Geef 2 of 3 opmerkingen weer die weergeven waarom mensen op de lijn staan.
- Loop langs de tafel bij de groeps gesprekken en noteer enkele citaten
- Beschrijf de plenaire discussie hoe het gaat met de mensenrechten in Amsterdam
- Beschrijf kort wat er op de Amsterdamse mensenrechtenagenda moeten staan.

Technische details

- Schrijf alles in de tegenwoordige tijd.
- U kunt het verslag sturen naar mensenrechtendialoog@amsterdam.nl.

6. Adresgegevens voor meer informatie en gespreksleider

Tertium

Natasja van den Berg
natasja@tertium.nl
+31 6 42620781

Pakhuis de Zwijger

Simea Knip
simea@dezwijger.nl

Gespreksleiders

Tertium
tertium@tertium.nl
020 6700975

Communicatie Gemeente Amsterdam

Clara Kroes
c.kroes@amsterdam.nl
Harold Ijskes
Harold.ijskes@amsterdam.nl

7. Disclaimer

Alle producten van de Toolkit zijn te gebruiken voor de deelname aan de Amsterdamse Mensenrechtenagenda. Onderstaande disclaimer moet echter wel vermeld worden. Bovendien moeten Toolkitproducten integraal gebruikt worden. Aanpassingen zijn alleen toegestaan als daarvoor toestemming is verleend. U kunt hiertoe contact opnemen met tertium@tertium.nl.

Disclaimer

'Deze informatie is tot stand gekomen in opdracht van de gemeente Amsterdam door Tertium en Pakhuis de Zwijger. Aan de inhoud van deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.'

8. Uitgebreide Toelichting bij Stadsgesprekken

Wij hebben bij de Stadsgesprekken de volgende tijdsindeling gebruikt.

Tijdsindeling

00.00 – 00.05	Introductie
00.05 – 00.10	De mensenrechtenagenda uitleg
00.10 - 00.20	Het oplezen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
00.25 - 00.45	De lijn – Hoe doet Amsterdam het op mensenrechtengebied.
00.45 – 01.00	Groepjes uiteen
01.00 – 01.25	Plenaire bespreking
01.25 – 01.30	Afsluiting

Nu geven we per onderdeel kort aan wat de instructietekst en is daar een korte toelichting met het doel van dit onderdeel. Je kunt deze instructieteksten gebruiken of je eigen woorden kiezen.

00.00 Inleiding door gespreksleider

Instructietekst

Hou een korte inleiding, waarom je het belangrijk vindt om aan dit project mee te werken.

Je kunt daarbij het volgende benadrukken

- De gemeente Amsterdam wil een (echte) mensenrechtenstad worden. Dat betekent dat de stad voorop moet lopen in de bescherming van mensenrechten en het debat over mensenrechten.
- Daarom heeft de gemeente Amsterdam een Toolkit gemaakt om overal in de stad mensenrechtengesprekken te organiseren.
- Om die gesprekken meer te kunnen laten zijn dan ‘lekker lullen’, is het belangrijk om een vast format met elkaar te doorlopen.
- Dat format is deels ontwikkeld in New York en in opdracht van de Gemeente Amsterdam verder uitgewerkt.
- Het format is niet bedoeld om het gesprek dwars te zitten maar, (als alles goed gaat), maar zorgt ervoor dat de nuttige, interessante, belangrijke dingen, die worden gezegd ook het debat en het beleid van de stad kunnen beïnvloeden.
- Vandaar dat we af en toe wat ‘scherpe overgangen’ zullen maken tussen de verschillende onderdelen.
- Vraag van te boren of de deelnemers het goed vinden als je foto’s wilt maken. Wie daar bezwaar tegen heeft moet het even zeggen.

00.03 Toelichting op wat we gaan doen

Instructietekst

We beginnen zo direct met 2 oefeningen. Eerst lezen we de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens in korte versie samen op. Deze rechten gelden voor ieder mens waar ook ter wereld. Daarna vragen we je om met je buurman of buurvrouw kort in gesprek te gaan. In de hand-out staan de vragen. Als je klaar bent loop je naar voren en streep je de rechten aan die je hebt besproken.

Dan gaan we staan op een lijn. Links als je Amsterdam een topstad vindt op het gebied van Mensenrechten, rechts als je Amsterdam een rotstad vindt als het gaat om mensenrechten. Vervolgens gaan jullie in groepjes van 4 mensen uiteen en bespreken jullie met elkaar hoe welke rechten in Amsterdam aandacht moeten krijgen en wie daar wat aan moet doen. In de hand-out staan de vragen en kun je je antwoorden opschrijven. Daarna bespreken met zijn allen wat er dus op de Amsterdamse mensenrechtenagenda moet komen. Tot slot kun je in de hand-out een postcard vinden en die symbolisch sturen aan de wethouder of aan wie je wilt (bijvoorbeeld alle Amsterdammers of het bestuur van je buurthuis) met daarop een mensenrechtenboodschap.

00.05 Toelichting op de Mensenrechtenagenda

Als je een beamer hebt, kun je nu het filmpje draaien van wethouder Simone Kukenheim. Zij geeft een korte toelichting op dit proces. Waarom een Amsterdamse Mensenrechtenagenda?

Op de site van amsterdam.nl/mensenrechten kun jij binnenkort het filmpje dat Wethouder Kukenheim bekijken. Mocht je geen internet hebben, kun jij een kopie van het filmpje vragen bij mensenrechtendialoog@amsterdam.nl.

00.10 Eerste onderdeel: Oplezen van de 30 mensenrechten en het aankruisen van de besproken rechten op de poster met mensenrechten

Instructietekst

We gaan nu samen de rechten oplezen. Pak allemaal de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens erbij.

Toelichting

Door het oplezen van die rechten in 'gewone mensentaal' ontstaat meestal bij de deelnemers een besef welke mensenrechten bestaan en hoe belangrijk ze zijn.

Op de beamer en/of op papier staan de 30 rechten uit de Universele Verklaring van de rechten van de Mens. Op de site van de Gemeente Amsterdam staat een document dat kan worden geprint op A2 of A1 of gekopieerd worden in een powerpoint presentatie. In de hand-out staat de Universele Verklaring van de rechten van de mens ook.

00.15 Korte uitwisseling in zaal op basis van de gezette streepjes achter de rechten

Instructietest

We zijn geïnteresseerd in de momenten waarop jij dacht: 'ik heb (mensen-)rechten'. Dat kan zijn door iets wat je zelf meemaakte, of door iets wat iemand anders heeft meegemaakt.

We willen graag dat je aan je buurman/ buurvrouw vertelt wanneer je een positieve ervaring had en wanneer een negatieve ervaring. Denk eerst zelf even na, vertel elkaar dan wat je hebt bedacht. Daarna bespreekt u met elkaar over welk van de 30 mensenrechten uit de Universele verklaring dit

gaat en zet u een streepje op de poster. In de hand-out staan de stappen van deze oefening en kun je je antwoorden opschrijven.

Toelichting

Het gesprek met buurman/buurvrouw gaat om het benoemen van de realisatie/schending. Streepje op flipover is vrij belangrijk: eerste output van sessie die we ook elders kunnen gebruiken. Dit hoeft niet plenair te worden besproken. Het gaat er om dat deelnemers zich realiseren dat mensenrechten ook over hen zelf gaan. Let goed op de tijd, geef steeds aan wanneer ze naar de volgende stap moeten gaan.

00.25 Onderdeel 2: De Lijn

Instructietekst

We gaan nu op een lijn staan. Links als je Amsterdam een topstad vindt, rechts een rotstad. Waarom sta je op deze plek?

Toelichting

Doel van deze oefening is: doordat mensen positie kiezen op een lijn, ontstaat ruimte voor nuance. Laat altijd eerst de uitersten spreken, -meest links, meest rechts –, en dan iemand die meer in het midden staat. Als het goed is leidt dit vanzelf tot de wens van de deelnemers om ook hun positie toe te lichten. Geef ook aan dat wie vindt dat een ander een overtuigend punt maakt, van positie mag wisselen. Geef mensen die van plek veranderen het woord. De oefening is succesvol als er een levendig en vrij genuanceerd gesprek ontstaat.

00.45 Onderdeel 3: In Groepjes uiteen

Instructietekst

Gaat u zitten in 5 a 6 Groepjes. Bespreek:

1. Denk 90 seconden na en schrijf voor u zelf al even op wat u heeft bedacht.
2. Bespreek gezamenlijk welke mistanden op het gebied van mensenrechten in Amsterdam zo snel mogelijk moeten worden aangepakt. Geef hiervan zo mogelijk een aansprekend voorbeeld uit eigen omgeving of uit de krant.
3. Bedenk eventueel kort samen wat er aan gedaan kan worden en door wie dat moet gebeuren.
4. Schrijf dit op in uw hand-out.

Toelichting

Doel van de oefening is om kwesties en voorbeelden te verzamelen. Deelnemers vinden het vaak fijn om te weten wanneer ze klaar zijn. Geef helder aan: de oefening duurt 15 minuten. Na 7,5 minuut is het goed om van thema te veranderen. Optie is om voordat de groepjes worden samengesteld de deelnemers 90 seconden te geven (high speed brainstorm) om voor zichzelf even over een voorbeeld na te denken. Geef groepjes eventueel een flipover mee waarop ze kunnen schrijven. Als je wilt kun je langs de groepjes lopen. Maar beetje rust nemen is ook prima.

01.00 Plenaire terugkoppeling van groepsgesprekken

Instructietekst

Vraag aan alle groepjes welke kwesties zijn besproken, wie wat moet doen, en wat er dus op de Amsterdamse Mensenrechtenagenda zou moeten komen.

Toelichting

Het kan geen kwaad om even te benoemen hoe interessant de gesprekken waren aan de andere tafels. Jij bent de enige die een beetje weet wat de andere groepen hebben besproken. Doel van de plenaire terugkoppeling is om een beeld te delen van wat er gezegd is.

Als iedereen kort zijn uitkomsten heeft gepresenteerd zijn we nieuwsgierig naar het handelingsperspectief: wie moet wat gaan doen? Ik geef daarvoor mensen ook altijd even 90 seconden zodat ze even kort hun gedachten kunnen vormen.

01.25 Afsluiting

Instructietekst

Bedank iedereen hartelijk. En vraag ze om de 'postcard' in de hand-out in te vullen.

BIJLAGE 2 OVERZICHT MENSENRECHTENGESPREKKEN

Stadsdeel	Datum	Locatie
Centrum	08-10-15	Sociologiestudenten UvA
Centrum	19-10-15	Buurtgesprek Westerdok
Centrum	30-10-15	COC Haardvuur
Centrum	04-11-15	stadhuis
Centrum	26-11-15	NT2-les Elandstraat
Nieuw-West	21-05-15	Huis van de Wijk 't Blommetje
Nieuw-West	12-10-15	Vrouwencentrum Nisa for Nisa
Nieuw-West	19-10-15	Jongeren centrum Stichting Dock
Nieuw-West	26-10-15	Stadsdeelkantoor
Nieuw-West	12-11-15	NT2-les in Kraemerschool
Noord	08-06-15	VMBO klas Bredero College
Noord	14-08-15	Ouderenontmoetingscentrum Het Bakken
Noord	20-11-15	Buurtgesprek Tuindorp Oostzaan
Noord	16-11-15	NT2-les Montessorischool Boven het IJ
Noord	24-11-15	NT2-les Havikslaan
Oost	16-11-15	Ex-vluchtelingen in Pakhuis de Zwijger
Oost	24-04-15	Transcafé Manor Hotel
Oost	12-05-15	Assadaaka Vriendschap Community
Oost	21-05-15	VWO 5 klas ijsberg College
Oost	08-06-15	Stadsdeelkantoor
West	07-10-15	Eetclub buurthuis De Havelaar
West	16-10-15	Buurtgesprek Het Sieraad
West	19-10-15	Multicultureel ouderencentrum Hudsonhof
West	16-11-15	Stadsdeelkantoor
Zuid	09-08-15	De Nieuwe Poort
Zuid	28-08-15	Klas ROC van Amsterdam
Zuid	31-08-15	Dialogo café Olympisch Kwartier
Zuid	10-09-15	Stadsdeelkantoor
Zuid	17-11-15	NT2-les instituut de Leeuw
Zuid	18-11-15	NT2-les Huis van de Wijk de Pijp
Zuidoost	28-10-15	Yogastudio Swagatam
Zuidoost	10-11-15	Stichting ProFor
Zuidoost	13-11-15	Checkpoint Zuidoost
Zuidoost	19-11-15	Stadsdeelkantoor

Amsterdammers over mensenrechten

Tussen april en december 2015 hebben honderden Amsterdammers in kleine groepen intensief met elkaar gesproken over de mensenrechtensituatie in hun stad. De gesprekken vonden plaats in buurthuizen, scholen, cafés, stadsdeelkantoren en op andere plekken waar Amsterdammers samenkomen. Deelnemers van allerlei leeftijden, culturele achtergronden, religies en opleidingsniveau gaven tijdens de bijeenkomsten hun mening.

Dit rapport vormt de weerslag van de gevoerde gesprekken. Het laat zien over welke kwesties Amsterdammers zich werkelijk zorgen maken als het gaat over de samenleving in hun stad.